

innovatief
in beweging

doelgericht
zoekomstgericht
motiverend

helder
kansen
vernieuwend
klantgericht

stimulerend

Sportbeleid Valkenswaard:

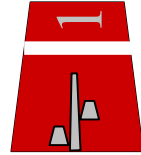
De daad bij het woord!

Eindrapportage

Inhoudsopgave

pagina

Hoofdstuk I	Inleiding	1
	1.1. Algemeen	1
	1.2. Sport in Valkenswaard	2
	1.3. Leeswijzer	3
Hoofdstuk II	Contouren van het sportbeleid	5
	2.1. Inleiding	5
	2.2. Sport en maatschappij	5
	2.3. Doelstelling sportbeleid	6
	2.4. Uitgangspunten en randvoorwaarden	7
	2.5. Afgeleide doelstellingen naar taakveld	8
	2.6. Beleidspeerpunten	11
Hoofdstuk III	Sportbeleid 2003-2007	13
	3.1. Inleiding	13
	3.2. Beleidsinstrumentarium	14
	3.3. Beleidsvoornemens	14
	3.4. Beleidsacties	41
Hoofdstuk IV	Sport in de organisatorische context	56
	4.1. De gemeente Valkenswaard	56
	4.2. Vormen van verzelfstandiging	57
	4.3. Landelijk beeld ten aanzien van de verzelfstandiging van sporttaken	60
	4.4. Aanbevelingen voor Valkenswaard	61
Hoofdstuk V	Resumé	63
	5.1. Inleiding	63
	5.2. Beleidsvoornemens	63
	5.3. Beleidsacties	64

Hoofdstuk I Inleiding

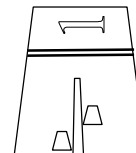
1.1. Algemeen

Actieve en passieve sportbeleving nemen in de Nederlandse samenleving een belangrijke plaats in. Actieve sportbeleving wordt op grote schaal en vele niveaus gestimuleerd, met name vanwege de relatie met volksgezondheid en sociale samenhang.

Door veranderingen in de samenleving worden er anno de 21ste eeuw andere eisen gesteld aan de wijze waarop sport gefaciliteerd wordt. Sociaal maatschappelijke ontwikkelingen die hier debet aan zijn betreffen onder andere:

- vergrijzing en ontgroening (demografisch)
- kerntakendiscussie (politiek/bestuurlijk)
- toename arbeidsparticipatie (economisch)
- individualisering (sociaal/cultureel)
- nieuwe media (technologisch).

Hoewel de algemene sportparticipatiegraad een hoge mate van continuïteit vertoont, hebben voornoemde sociaal maatschappelijke ontwikkelingen tot gevolg dat sommige bevolkingsgroepen verontrustend weinig bewegen. Om deze reden is het overheidsbeleid zich op alle niveaus meer op sportstimulering gaan richten. Dit vindt zowel constant als op programmatische wijze plaats.

Constante sportstimulering wordt in algemene zin geëffectueerd, onder andere op basis van het gemeentelijk accommodatie- en verenigingsbeleid. Programmatische sportstimulering is vaak doelgroepgericht en heeft een beperkte tijdsduur, zoals bijvoorbeeld de landelijke Breedtesportimpuls. Met het voorgaande is ook de behoefte aan voorzieningen veranderd, dan wel meer gedifferentieerd geworden. In reactie hierop is het algemene accommodatieaanbod in de breedte toegenomen, waardoor de sportconsument meer keuzemogelijkheden heeft die overigens ook steeds verder uiteenlopen.

Ondanks deze veranderingen blijft het stimuleren en faciliteren van sportbeoefening gezien het grote sociaal maatschappelijk belang, onlosmakelijk verbonden met de gemeentelijke kerntaken. Dit is ook in Valkenswaard het geval.

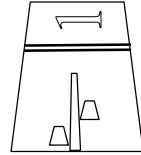
1.2. Sport in Valkenswaard

In relatie tot het inwoneraantal kenmerkt Valkenswaard zich door een gedifferentieerd en kwantitatief hoogwaardig accommodatieaanbod dat nagenoeg geheel door de gemeente wordt beheerd en geëxploiteerd. De Valkenswaarde sportmogelijkheden worden dusdanig gewaardeerd dat ze in 1993 het strijdtoneel vormden voor de Europese Jeugd Olympische Dagen waarop zich maar liefst 43 landen lieten afvaardigen door hun beste jeugdsporters; 1.875 in totaal.

De gemeentelijke taken op het gebied van sport zijn ondergebracht bij de afdeling Welzijn, Onderwijs en Sport (WOS). Omdat ook het accommodatiebeheer integraal onderdeel uitmaakt van deze taken, is de afdeling hét aanspreekpunt voor sport in de gemeente. Bij de vormgeving van de sporttaken wordt nauw samengewerkt met een groot aantal sportactoren, waaronder uiteraard de sportverenigingen.

Hoewel algemene beleidsvoornemens het meest recent zijn omschreven in een conceptuele sportbeleidsnota voor de periode 1987-1992, is er de afgelopen jaren veel gebeurd op het beleidsterrein. Een recent voorbeeld daarvan is het, in het kader van de Breedtesportimpuls, opgestarte sportstimuleringsprogramma *Fifty-fit*, dat in samenwerking met de Stichting Welzijn Valkenswaard en de Stichting Sportservice Noord-Brabant is ontwikkeld.

Gelet op de vele ontwikkelingen die zich zowel lokaal, regionaal als nationaal op sportgebied voordoen, acht de afdeling WOS het van groot belang de beleidsvoornemens voor sport voor de periode 2003-2007 opnieuw te verankeren in een sportbeleidsnota. Inspelend op het uitgangspunt dat de bevolking meer betrokken dient te worden bij het ontwerpen van conceptueel beleid is er door de afdeling expliciet voor gekozen ook voorliggende sportbeleidsnota in dialoog met de bij sport(beleid) betrokken groeperingen tot stand te brengen.

1.3. Leeswijzer

Voordat het sportbeleid kon worden opgesteld, is onderzoek verricht naar de wijze waarop het huidige sportbeleid wordt gevoerd in Valkenswaard en hoe dit wordt beoordeeld door de verschillende partijen die op sportgebied actief zijn.

Het onderzoek heeft zich onder andere gericht op de inventarisatie en analyse van:

- *het gevoerde sportbeleid en de gerealiseerde effecten;*
- *het aanbod, de situering en de benutting van de gemeentelijke sportaccommodaties;*
- *de demografische en sociale ontwikkelingen.*

Vervolgens hebben er diepte-interviews met diverse Valkenswaardse sportactoren plaatsgevonden. Beoordeling van de hierin getraceerde knel- dan wel aandachtspunten en relevante omgevingsontwikkelingen hebben geleid tot het formuleren van bouwstenen.

De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in bijlage 1 en 2 van het bijlagenrapport.

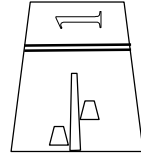
In hoofdstuk II zijn de contouren van het sportbeleid geschetst. Deze worden gevormd door de hoofddoelstelling die voor het Valkenswaardse sportbeleid is geformuleerd en de subdoelstellingen die daarvan zijn afgeleid.

Om de contouren van het sportbeleid te vertalen naar concrete beleidsvoornemens en –acties is er een discussiebijeenkomst georganiseerd voor de sportverenigingen, onderwijsinstellingen en politieke partijen. Het verslag van deze bijeenkomst is opgenomen in bijlage 7 van het bijlagenrapport.

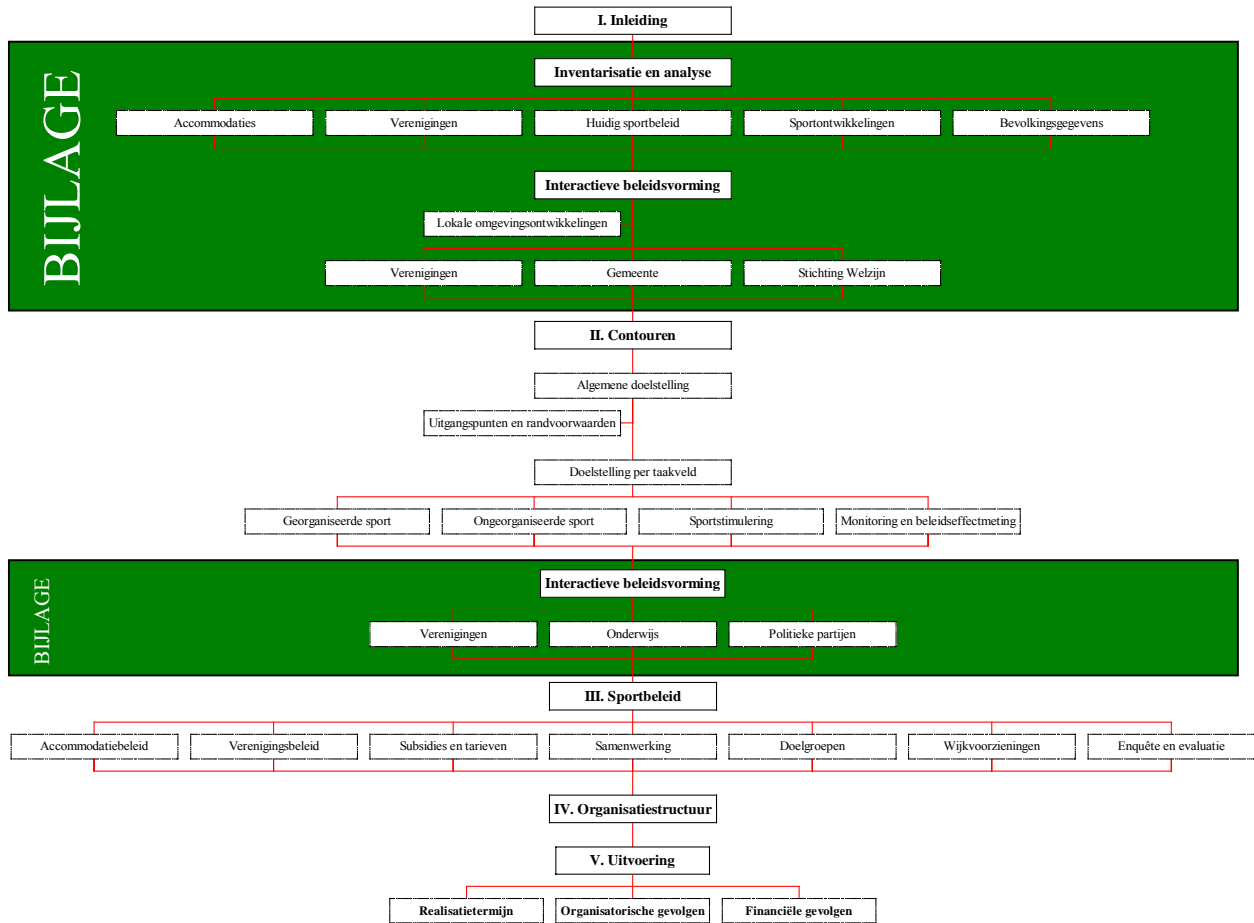
Waar de contouren van het sportbeleid een allesomvattend kader scheppen waarin het sportbeleid vervat wordt, volgt in hoofdstuk III de uitwerking door het formuleren van het daadwerkelijke sportbeleid; de concrete beleidsvoornemens en beleidsacties voor de komende vijf jaar.

In hoofdstuk IV wordt nader ingegaan op de toekomstige structuur waarbinnen de gemeente haar sportbeleid ten uitvoer wil brengen. De huidige organisatiestructuur wordt aangepast als gevolg van algemene ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie en als gevolg van de uitvoering van het sportbeleid.

In hoofdstuk V volgt een overzicht van de realisatietermijn en de organisatorische en financiële gevolgen van alle nieuwe en op uitvoering gerichte beleidsvoornemens en –acties. Hieruit volgt in resumé een tabel waaruit in één overzicht blijkt wanneer het nieuwe sportbeleid wordt uitgevoerd en wat hiervan de kosten bedragen.

De totstandkoming van deze sportbeleidsnota kan als volgt schematisch worden weergegeven.

Hoofdstuk II Contouren van het sportbeleid

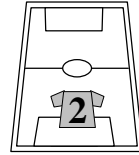
2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een kader aangegeven waarin het complete sportbeleid past dat in de gemeente Valkenswaard zal worden gevoerd in de periode 2003-2007. Dit begint met een beschouwing waarin duidelijk gemaakt wordt wat het belang is van formeel vastgesteld sportbeleid. Hierop volgt het formuleren van de centrale doelstelling, die wordt voorzien van gemeentelijke randvoorwaarden. Vervolgens worden per taakveld (georganiseerde sport, ongeorganiseerde sport, sportstimulering en monitoring en beleidseffectmeting) specifieke doelstellingen geformuleerd die uitmonden in beleidsspeerpunten op hoofdlijnen en een benoeming van de partijen die bij de invulling ervan betrokken zijn.

2.2. Sport en maatschappij

De algemene doelstelling van elk gemeentelijk sportbeleid is altijd terug te voeren op het element sportstimulering. Het streven naar een zo hoog mogelijke sportdeelname wordt namelijk door vrijwel iedere gemeente tot de kerntaken gerekend omdat sportbeoefening een belangrijke bijdrage levert aan sociaal wenselijke waarden waarvan de volksgezondheid wellicht niet eens de belangrijkste is.

De bijdrage van sportbeoefening aan het algemene welzijn wordt naast volksgezondheid betrokken op zinvolle vrijetijdsbesteding, individuele vorming en ontplooiing alsmede op sociale integratie.

In dit verband dient gewezen te worden op de wijze waarop sociale integratie gedefinieerd kan worden: "...het proces van uitwisseling en ontmoeting". Vanuit deze definitie staat sportbeoefening gelijk aan sociale integratie in plaats van dat het een middel daartoe is. Hieruit volgt bovendien dat sociale integratie niet alleen betrekking heeft op eenwording, maar tevens op het tot uiting komen van verschillen en het aanleren om daarmee om te gaan. De openbare ruimte is bij uitstek de plek voor sociale integratie. Een belangrijke overheidstaak is het optimaliseren van de toegankelijkheid van die openbare ruimte, onder andere door het nemen van verantwoordelijkheid voor het klimaat in die omgeving. Behoud van het openbaar karakter van sportvoorzieningen draagt daaraan bij. Hierin moet het zelfregulerend vermogen van de sport niet onderschat worden. De taak van de overheid is terughoudend, maar wel sturend.

De instrumentele benadering van sportbeoefening is hiermee vooral de verantwoordelijkheid van de overheid. De belangrijkste partners van de overheid zijn de verenigingen en onderwijsinstellingen, die sportbeoefening doorgaans beschouwen als doel, respectievelijk middel.

De meerwaarde van sportbeoefening binnen deze structuren ligt in de bijdrage aan het ontwikkelen van sociale vaardigheden die betrekking hebben op samenwerking, positieve eigenwaarde, het gevoel "ergens bij te horen", teamspirit en fair play.

Ongeacht of het nu gaat om het verhogen van de sportdeelname of het beperken van de sportuitval, voor een optimaal sportklimaat dient er sprake te zijn van een regievoerende partij; een rol die bij uitstek is weggelegd voor de lokale overheid.

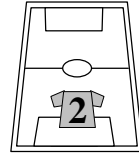
2.3. Doelstelling sportbeleid

Op grond van de voorgaande overwegingen is de algemene doelstelling van het Valkenswaardse sportbeleid als volgt geformuleerd.

De gemeente wil verantwoorde sportdeelname van zoveel mogelijk inwoners van Valkenswaard niet alleen faciliteren, maar ook stimuleren en regisseren, waarbij sport als middel nadrukkelijk wordt ingezet.

...zoveel mogelijk inwoners...

De gemeente streeft ernaar om zoveel mogelijk inwoners te betrekken bij het beoefenen van sport tegen een aanvaardbare eigen bijdrage door het creëren van een optimaal sportklimaat in Valkenswaard.

...faciliteren...

De gemeente richt zich op het in stand houden van een adequaat aanbod van sportaccommodaties, waarbij gestreefd wordt naar basisvoorzieningen die waar noodzakelijk voldoen aan de door sportkoepel NOC*NSF gestelde normen. Indien mogelijk wordt onder strikte voorwaarden het privaat initiatief ten aanzien van exploitatie en beheer van accommodaties toegejuicht. Onder faciliteren wordt eveneens verstaan dat verenigingen en onderwijsinstellingen ook, op andere wijze dan via het accommodatiebeleid, ondersteuning geboden wordt door bijvoorbeeld kennisoverdracht.

...stimuleren...

De gemeente wenst vanuit integrale beleidsvoering onder andere sport als middel in te zetten om het welzijn en de sociale integratie te bevorderen van groepen die de weg naar sportbeoefening nog niet gevonden hebben en ten aanzien hiervan in een achterstandssituatie verkeren.

...regisseren...

Mede gezien de ontwikkeling van Valkenswaard tot regiegemeente rekent zij het tot haar taak om de regie te voeren tussen de sportactoren onderling, alsmede in relatie tot de overige beleidsterreinen die raakvlakken hebben met de sport (zoals welzijn -met name jeugdbeleid en ouderenbeleid-, onderwijs en gezondheidszorg).

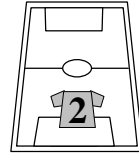
...sport als middel...

De gemeente wenst met het sportbeleid de sportbeoefening nadrukkelijker als middel te beschouwen om de sociaal maatschappelijke functie van sport door een breder publiek te laten dragen. De gemeente stelt zich hierbij op het standpunt dat sportbeoefening feitelijk al sociale integratie is en derhalve meer is dan alleen een instrument. Getuige onder andere het accommodatiebeleid erkent zij het grote belang van de wijze waarop hieraan uitvoering wordt gegeven door zowel het onderwijs als de verenigingen.

2.4. Uitgangspunten en randvoorwaarden

Uitgangspunten

- Accommodaties voor sportbeoefening moeten voldoende aanwezig, kwalitatief goed, eenvoudig bereikbaar en sociaal veilig zijn;
- De gemeente garandeert een laagdrempelige toegang tot sportbeoefening voor haar inwoners via het tarieven- en subsidiebeleid;
- Voor het bepalen van de benodigde gemeentelijke basissportvoorzieningen wordt onder andere uitgegaan van de planningsnormen van NOC*NSF;
- Ten aanzien van met name het accommodatiebeleid beoogt de gemeente behoeftegericht te werken, hetgeen wil zeggen dat regelmatig wordt gezien hoe behoeften zich ontwikkelen en in welke mate het huidig en toekomstig aanbod daarin kan voorzien;

- Realisatie, beheer en onderhoud van de basisvoorzieningen (velden, banen, sporthallen) komen in principe voor rekening van de gemeente; onder voorwaarden kunnen sportverenigingen en/of private initiatieven echter op ondersteuning rekenen;
- Verantwoordelijkheid voor secundaire voorzieningen zoals een kantine of een clubgebouw wordt zoveel mogelijk bij de vereniging gelegd;
- Gelet op de landelijke ontwikkelingen ter zake wordt in de komende beleidsperiode bezien of externe verzelfstandiging van beheer en exploitatie van accommodaties leidt tot verbetering in de doelgerichtheid, doelmatigheid en effectiviteit van het gemeentelijk accommodatiebeleid;
- De gemeente streeft in de uitvoering van haar sportbeleid naar een beleidsoverschrijdende benadering om de maatschappelijk betekenis van sport optimaal te benutten;
- Sportstimulering zal, naast de tariefstructuur, nadrukkelijker worden gericht op de aangewezen doelgroepen.

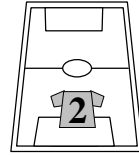
Randvoorwaarden

Om de afgeleide doelstellingen concreet te kunnen invullen op basis van de centrale doelstelling en de uitgangspunten zijn de volgende randvoorwaarden van belang:

- Om haar coördinerende functie optimaal vorm te kunnen geven, ontwikkelt de afdeling Welzijn, Onderwijs en Sport een informatiekader waaruit duidelijk wordt in welke vorm verenigingen, particulieren en overige initiatiefnemers ondersteuning kunnen verwachten;
- Het opgestelde sportbeleid is flexibel en kan adequaat inspringen op ontwikkelingen;
- Om het sportbeleid in het algemeen en het accommodatieaanbod in het bijzonder af te stemmen op de ontwikkeling van de behoeften verricht de gemeente een periodieke observatie en analyse van de bevolkings- en omgevingsontwikkelingen;
- Onderdeel van deze observatie is het toetsen van vigerend sportbeleid op behaalde effecten c.q. resultaten;
- In ruil voor de geboden ondersteuning verwacht de gemeente een open en actieve houding van de sportverenigingen ten aanzien van:
 - de zorg voor de gebruikte accommodatie;
 - het bevorderen van de sportparticipatie:
 - zelfstandig
 - in samenwerking met de overige actoren zoals
 - de gemeente;
 - welzijnswerk;
 - onderwijs.

2.5. Afgeleide doelstellingen naar taakveld

Om het sportbeleid concreet vorm te geven is voor Valkenswaard een viertal taakvelden benoemd. Deze worden navolgend opgesomd.

Taakvelden

- a. de georganiseerde sport;
- b. de ongeorganiseerde sport;
- c. sportstimulering;
- d. monitoring en beleidseffectmeting.

Ad a. De georganiseerde sport

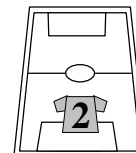
Het sportgezicht van gemeenten wordt met name bepaald door de verenigingssport. Valkenswaard mag zich verheugen in een bijzonder goed georganiseerd en breed scala aan verenigingen met over het algemeen een stabiel ledenbestand, waarvan er velen bereid zijn om zich vrijwillig voor de vereniging in te zetten. De deelname aan de georganiseerde sport is in Valkenswaard bijna 15% hoger dan gemiddeld in Nederland. Dit is een belangrijke oorzaak voor de sterke sociale samenhang in Valkenswaard. De gemeente is hier trots op, maar streeft er tevens naar om de omstandigheden waaronder de verenigingen opereren in stand te houden en waar nodig te optimaliseren. Vanwege de sterke organisatiestructuur zijn er voor de gemeente voldoende officiële aanspreekpunten om tot overleg te komen over bijvoorbeeld accommodaties, deskundigheidsbevordering van vrijwilligers en kader en sportevenementen. De doelstelling voor het taakveld georganiseerde sport is als volgt geformuleerd:

Het waarborgen van een goed klimaat voor sportverenigingen door het aanbod van basisvoorzieningen te waarborgen, het sociaal maatschappelijk rendement te belonen en de benodigde kennis en kunde ondersteunend aan te bieden, waarbij de eigen verantwoordelijkheid van de verenigingen een belangrijke peiler is.

Ad b. De ongeorganiseerde sport

Of het nu gaat om flexibilisering van arbeid, voortschrijdend individualisme, gezondheidsdenken of afname van de belangstelling voor wedstrijd sporten, deze trends hebben hoe dan ook hun weerslag op de sportbeleving. Dit verklaart de groeiende vraag naar individuele invulling van sportmomenten. Met name de ongeorganiseerde sport is voor deze groeiende groep een aantrekkelijke partner. Privaat initiatief speelt hier reeds in bescheiden mate op in door bijvoorbeeld fitnessaanbod op tijdstippen buiten de avonduren om. Maar ook een zwembad en andere binnen- en buitensport accommodaties zijn in principe geschikte voorzieningen voor ongeorganiseerd gebruik.

Daarnaast kunnen ook andere sportieve c.q. recreatieve faciliteiten een rol spelen, zoals bijvoorbeeld fiets- en wandelpaden voor de groeiende groep fietsers, joggers en wandelaars, maar ook waterwegen en ruiterspaden. Trapveldjes, basketbalvelden en skatebanen in wijken bieden gelegenheid voor ongeorganiseerd sporten waarbij nadrukkelijker kan worden gewerkt aan samenspel tussen buurtwerk, opbouwwerk en de sport.

De doelstelling voor het taakveld ongeorganiseerde sport luidt als volgt:

Het inventariseren van de behoefte aan voorzieningen en activiteiten voor het beoefenen van ongeorganiseerde sport en het bevorderen van de totstandkoming van een gewogen aanbod uit niet alleen gemeenschappelijke maar ook private initiatieven.

Ad c. Sportstimulering

Met de doelstellingen voor de (on)georganiseerde sport krijgt met name de faciliterende rol van de gemeente aandacht. Sportstimulering zoekt mogelijkheden om naast sport als doel, sport ook als middel in te zetten. In het algemeen kan worden gesteld dat er op het gebied van sportparticipatie grote vooruitgang is geboekt (een stijging van 30% in 2000). Recent onderzoek van de GGD laat echter zien dat er een aanzienlijke groep jeugd is die niet of nauwelijks beweegt en sociaal de aansluiting lijkt te missen. Hetzelfde geldt voor een belangrijk deel van de Valkenswaardse 55-plussers. En hoewel er veel aandacht uit is gegaan naar de gehandicaptensport en hier ook zichtbare resultaten uit zijn gekomen laat het ledenaantal van de gehandicaptensport toch fluctuaties zien.

Voor het taakveld sportstimulering werd de volgende doelstelling opgesteld:

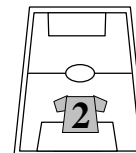
Door het actief stimuleren van deelname aan sport(-activiteiten) door groepen met een sportieve achterstand bijdragen aan het bevorderen van de volksgezondheid, de sociale samenhang en integratie.

Ad d. Monitoring en beleidseffectmeting

Dit taakveld is niet zo zeer gericht op de positie die de gemeente extern inneemt in het veld, maar met name bedoeld om intern de vinger aan de pols te houden en daarom beslist niet minder van belang. Door periodiek te observeren welk effect het gevoerde beleid sorteert en welke ontwikkelingen gaande zijn onder gebruikers, aanbieders, andere gemeentelijke diensten en regelgevende instanties kan de gemeente op structurele wijze het eerder geformuleerde beleid flexibel bijsturen. Ook ontwikkelingen in vraag en aanbod op regionaal en landelijk niveau dienen te worden geobserveerd om, indien noodzakelijk, tijdig het sportbeleid te kunnen bijsturen.

De doelstelling voor het taakveld monitoring en beleidseffectmeting is als volgt:

Door periodieke meting van het effect van uitgevoerd beleid en analyse van het actuele sportklimaat structureel en adequaat tussentijds bijsturen op specifieke taakvelden van het sportbeleid.

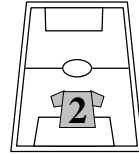
2.6. Beleidspeerpunten

Hierna worden per taakveld de beleidspeerpunten aangegeven onder vermelding van de actoren die idealiter bij de uitvoering betrokken zijn.

a. Georganiseerde sport	
doelstelling	Het waarborgen van een goed klimaat voor sportverenigingen door het aanbod van basisvoorzieningen te waarborgen, het sociaal maatschappelijk rendement te belonen en de benodigde kennis en kunde ondersteunend aan te bieden, waarbij de eigen verantwoordelijkheid van de verenigingen een belangrijke pijler is.
speerpunten	<ul style="list-style-type: none"> ➤ versterking van de kwaliteit van het accommodatieaanbod over de hele linie; ➤ ontwikkeling beleid voor de ondersteuning van organisatie van evenementen; ➤ ontwikkeling beleid ter vergroting van de rol van verenigingen op sociaal maatschappelijk terrein; ➤ ontwikkeling structuur ter vitalisering van de sportverenigingen.
actoren	afdeling welzijn, onderwijs en sport sector ruimtelijk beheer sportverenigingen steunpunt vrijwilligerswerk stichting welzijn Valkenswaard

b. Ongeorganiseerde sport	
doelstelling	Het inventariseren van de behoefte aan voorzieningen en activiteiten voor het beoefenen van ongeorganiseerde sport en het bevorderen van de totstandkoming van een gewogen aanbod uit niet alleen gemeenschappelijke maar ook private initiatieven.
speerpunten	<ul style="list-style-type: none"> ➤ waarborgen van een kwantitatief en kwalitatief aanbod dat is afgestemd met andere actoren en inspeelt op de behoefte; ➤ samenwerking van alle actoren bevorderen ➤ verdere uitbreiding openstelling gemeentelijke accommodaties
actoren	afdeling welzijn, onderwijs en sport sector ruimtelijk beheer sportverenigingen wijkorganisaties commerciële sportaanbieders

c. Sportstimulering	
doelstelling	Door het actief stimuleren van deelname aan sport(-activiteiten) door groepen met een sportieve achterstand bijdragen aan het bevorderen van de volksgezondheid en de sociale samenhang en integratie.
speerpunten	<ul style="list-style-type: none"> ➤ stimuleren van algemeen toegankelijke sportactiviteiten; ➤ mobiliseren van doelgroepen met een sportieve achterstand (met name jeugd en senioren); ➤ verdere structurering mogelijkheden aangepast sporten; ➤ integreren van verenigingen bij de verwezenlijking van deze doelstelling.
actoren	afdeling welzijn, onderwijs en sport sportverenigingen GGD Valkenswaard Stichting Welzijn Valkenswaard scholen (sport)buurtwerk

d. Monitoring en beleidseffectmeting	
doelstelling	Door periodieke meting van het effect van uitgevoerd beleid en analyse van het actuele sportklimaat structureel en adequaat tussentijds bijsturen op specifieke taakvelden van het sportbeleid.
speerpunten	<ul style="list-style-type: none"> ➤ structureel inventariseren van sportbehoeften; ➤ monitoren van ontplooide sportieve activiteiten; ➤ analyseren van het effect van gevoerd beleid.
actoren	afdeling welzijn , onderwijs en sport

Hoofdstuk III Sportbeleid 2003-2007

3.1. Inleiding

Aan de totstandkoming van de beleidsvoornemens is uitgebreid onderzoek voorafgegaan waardoor inzicht is verkregen in:

- de resultaten van het tot dusver gevoerde sportbeleid;
- de mate waarin knelpunten zijn verholpen danwel ontstaan;
- de huidige en toekomstige behoefte aan sportvoorzieningen en ondersteuning.

Hoewel in veel gevallen pas naderhand kan blijken of hiervan sprake is, kenmerkt goed beleid zich door doelgerichtheid, doelmatigheid en legitimiteit. Met name aan het laatste aspect kan op voorhand al worden voldaan door alle actoren in een vroeg stadium te betrekken bij de beleidsformulering. Om op deze wijze een breed draagvlak voor het toekomstige beleid te creëren is ervoor gekozen om de beleidsvorming op interactieve wijze te laten plaatsvinden.

In dit kader hebben gesprekken plaatsgevonden met verenigingen, de sector welzijn en de stichting welzijn. Uit deze gesprekken zijn wensen en aandachtspunten naar voren gekomen die de basis hebben gevormd voor het opstellen van de beleidsdoelstellingen en -speerpunten. Deze zijn vervolgens op een discussiebijeenkomst getoetst aan de mening van de sportverenigingen. De interactie met de sportactoren heeft erin geresulteerd dat de, in bijlage 2 opgenomen, wensen en aandachtspunten binnen de doelstellingen en beleidsspeerpunten van hoofdstuk II worden verwoord in beleidsvoornemens voor de sport.

Deze beleidsvoornemens beogen te voorzien in het beantwoorden aan de gestelde doelen, het oplossen van knelpunten, het invullen van leemten in het aanbod en het optimaliseren van kwaliteit.

Gezien de huidige hoge sportdeelname in Valkenswaard is de hoofddoelstelling primair gericht op het waarborgen van de sportdeelname, door sportbeoefening te stimuleren en sportuitval te voorkomen. Problematieken die voorheen voornamelijk aan grote steden waren voorbehouden, doen zich ook in toenemende mate voor in Valkenswaard waardoor het wenselijk is om sport als instrument in te zetten door onder andere:

- de sportbeoefening te stimuleren van groepen die zich in een (bewegings-) achterstandssituatie bevinden zoals jeugd, senioren, allochtonen;
- de sportverenigingen te ondersteunen in kennisoverdracht, alsmede in het werven en behouden van vrijwilligers en kaderleden;
- de samenwerking te stimuleren en coördineren tussen alle sportactoren (verenigingen, onderwijs, welzijnswerk, ouders en commercie).

Dit betekent dat naast het accommodatiebeleid tevens andere beleidsinstrumenten zullen worden ingezet zoals bijvoorbeeld doelgroepenbeleid, sportstimuleringsbeleid en verenigingsbeleid. Deze instrumenten worden navolgend in perspectief gezet.

3.2. Beleidsinstrumentarium

Beleidsvoornemens die volgen uit de vier omschreven taakvelden kunnen in Valkenswaard worden bereikt met de inzet van de volgende beleidsinstrumenten.

Taakvelden	Beleidsinstrumenten						
	Accommodatie-beleid	Verenigings-beleid	Subsidies & tarieven	Samenwerking	Doelgroepen-beleid	Wijk-voorzieningen	Enquête & evaluatie
Georganiseerde sport	✓	✓	✓	✓	✓		
Ongeorganiseerde sport	✓		✓	✓	✓	✓	
Sportstimulering	✓		✓	✓	✓	✓	
Monitoring en beleidseffectmeting				✓			✓

3.3. Beleidsvoornemens

Op grond van het bovenstaande instrumentarium worden navolgend per beleidsinstrument de beleidsvoornemens voor de jaren 2003-2007 gepresenteerd.

Tevens wordt, indien van toepassing, per beleidsvoornemen aangegeven binnen welke termijn de uitvoering dient plaats te vinden en wat de consequenties zijn in organisatorisch en financieel opzicht. Omwille hiervan wordt onderscheid gemaakt tussen:

- a) Algemene beleidsvoornemens die als toetsingskader dienen en niet direct om uitvoering vragen, waarvoor derhalve geen organisatorische en/of financiële consequenties van toepassing zijn. Voorbeeld: het benoemen van basis- en niet-basis sportvoorzieningen.
- b) Specifieke beleidsvoornemens die om uitvoering vragen en waarvoor derhalve wel organisatorische en/of financiële consequenties van toepassing zijn. Voorbeeld: het uitvoeren van de voorgenomen realisatie van een derde sporthal.
- c) Beleidsacties die het vervolg zijn op een specifiek beleidsvoornemen. Voorbeeld: het herverdelen van de capaciteit van binnensportaccommodaties, als gevolg van de voorgenomen realisatie van een derde sporthal.

Alleen van de nieuwe, specifieke en uitvoeringsgerichte beleidsvoornemens (categorie b.) worden in de navolgende subparagrafen tevens de financiële en organisatorische consequenties in beeld gebracht. Dit betreft derhalve kosten en inspanningen die zich additioneel voordoen; bovenop het vigerend sportbeleid voor zover dat (ongewijzigd) wordt voortgezet. Deze beleidsvoornemens zijn te herkennen aan de tabel waarin de consequenties als volgt zijn weergegeven.

Consequenties

Organisatorisch

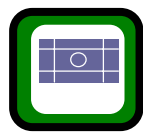
Realisatietermijn

Financieel

- *incidenteel*

- *structureel*

De beleidsvoornemens zijn gerangschikt naar beleidsinstrument en tenzij anders vermeld in willekeurige volgorde gepresenteerd.

3.3.1. Accommodatiebeleid

Basisvoorzieningen

Landelijk worden in de praktijk alleen gymnastieklokalen, sportzalen, sporthallen, zwembaden en sportparken tot basisvoorzieningen gerekend. Sportverenigingen die hun activiteiten op andersoortige accommodaties ontplooiën kunnen echter vaak rekenen op enige ondersteuning in de vorm van een lage erfpacht en gemeentegarantie voor de externe financiering, indien de activiteiten passen binnen de doelstellingen van het sportbeleid. Naarmate verenigingen een hogere sociaal maatschappelijke bijdrage leveren, neemt de ondersteuning toe waarbij criteria worden gehanteerd als het aantal leden (jeugd- en/of seniorleden); de mogelijkheden voor gehandicaptensport; activiteiten voor niet-leden; et cetera.

In Valkenswaard worden als basissportvoorzieningen aangemerkt:

- A. voorzieningen die bestemd zijn en gebruikt worden voor actieve sportbeoefening, waaronder activiteiten worden verstaan waarvoor een fysieke inspanning geleverd moet worden met een menselijke krachtmeting als doel;*
- B. voorzieningen die in hoge mate een bijdrage leveren aan de doelstellingen van het sportbeleid in het algemeen en de sportstimulering in het bijzonder, waaronder met name de sportbeoefening door de omschreven doelgroepen wordt verstaan;*
- C. voorzieningen die in de openbare ruimte of op de commerciële markt niet of beperkt beschikbaar zijn.*

A. Buitensport

De buitensportaccommodaties bieden voorzieningen waarvan voornamelijk gebruik gemaakt wordt door sportverenigingen. Accommodatiebeleid wordt algemeen ingezet ten behoeve van:

- * het handhaven van het aanbod buitensportvoorzieningen over de hele linie (in zowel kwantitatieve als kwalitatieve zin);
- * het optimaliseren van het gebruik door de georganiseerde sport(-verenigingen);
- * het kunnen inzetten van sportparken (delen daarvan) ten behoeve van sportstimuleringsactiviteiten;
- * het bewerkstelligen van sociale veiligheid op de sportparken en het sociaal veilig kunnen bereiken van de sportparken (met name voor kinderen en jeugdigen).

Op grond van de bovenstaande uitgangspunten worden de Valkenswaardse buitensportvoorzieningen ingedeeld in de navolgende tabel.

<i>Basissportvoorzieningen dienen t.b.v. van:</i>	<i>Niet-basissportvoorzieningen dienen t.b.v. van:</i>
atletiek	fietscrossen
hockey	golf
korfbal	handbal
rugby	hengelsport
tennis	hondensport
voetbal	jagen
	jeu de boules
	modelvliegen
	motorcross
	paardensport
	ralleycross
	wielrennen
	overige

Beleidsvoornemen

- 1. Het aanmerken van de buitensportvoorzieningen als basis- of niet-basisvoorziening.*

Accommodatieaanbod

Valkenswaard kent een uitgebreid aanbod van buitensportvoorzieningen, een sterke verenigingsstructuur en een hoge sportparticipatiegraad. De beleidsdoelstelling voor de georganiseerde sport is derhalve gericht op het waarborgen van dit klimaat. Hieruit volgt dat het accommodatiebeleid zich dient te concentreren op het handhaven van de bestaande kwantiteit en het waarborgen of, waar nodig, verbeteren van de kwaliteit.

Ten aanzien van de behoefteontwikkeling wordt opgemerkt dat de geprognosticeerde bevolkingsomvang geen aanleiding vormt tot het vergroten van de capaciteit van sportvoorzieningen. Eventuele veranderingen in de accommodatiebehoefte zijn dan nog alleen het gevolg van:

- toename van de sportdeelname per inwoner;
- verschuiving van de interesse in tak van sport of vereniging.

Vooraf de laatste reden geeft aanleiding om, indien er een behoefte aan meer of andere buitensportvoorzieningen wordt geuit, niet per definitie nieuwe voorzieningen te realiseren maar om bestaande voorzieningen te herverdelen.

Dit is alleen mogelijk indien blijkt dat er sprake is van:

- ✓ daadwerkelijke ondercapaciteit van de sportvoorziening waaraan de behoefte geuit wordt;
- ✓ overcapaciteit van de sportvoorziening waarvan de herbestemming beoogd wordt.

Het bepalen van de capaciteit van de buitensportvoorzieningen geschiedt op basis van de planningsnormen die door het NOC*NSF c.q. de betreffende sportbond worden gehanteerd.

Pas wanneer het niet mogelijk is om ondercapaciteit van de ene voorziening op te vangen met overcapaciteit van de andere dient te worden overwogen of er een nieuwe voorziening gerealiseerd dient te worden. Ook hiervoor dient de betreffende planningsnorm te worden gehanteerd. Tot realisatie van nieuwe voorzieningen wordt echter pas overgegaan wanneer er sprake is van een ondercapaciteit die door een structurele behoefteontwikkeling is ontstaan. Onder structureel wordt verstaan dat het aantal beoefenaren van de betreffende sport een constante toename dient te vertonen gedurende minimaal vijf jaar.

Hoewel het totale aantal verenigingsleden in Valkenswaard is toegenomen kan het aantal leden per tak van sport of vereniging in de loop der jaren sterk veranderen. Zo is bijvoorbeeld het aantal leden van “k.v. Omhoog” in 2000 met bijna 30% afgenomen ten opzichte van 1999 (van 65 naar 46). De accommodatiecapaciteit dient hierop te worden afgestemd. Verenigingen die beschikken over een structurele overcapaciteit dienen er derhalve rekening mee te houden dat deze kan worden herbestemd.

Beleidsvoornemen

2. *Het structureel registreren en analyseren van het ledenbestand van verenigingen ter optimalisering van de verdeling van de accommodatiecapaciteit.*

Beleidsvoornemen

3. *Het handhaven van de huidige gemeentelijke basis- en niet-basis sportvoorzieningen en het onderling afstemmen van de capaciteit aan de hand van planningsnormen.*
4. *Het als gemeentelijke verantwoordelijkheid beschouwen om nieuwe basissportvoorzieningen te realiseren, mits is vastgesteld dat:*
 - *hier een structurele behoefte aan bestaat;*
 - *de huidige accommodatiecapaciteit structureel (>5 jaar) tekort schiet;*
 - *er geen andere sportvoorzieningen zijn waarvan overcapaciteit kan worden benut.*
5. *Het niet als gemeentelijke verantwoordelijkheid beschouwen om nieuwe niet-basissportvoorzieningen te realiseren.*

Een schematisch overzicht van de besluitvorming die, op basis van de betreffende beleidsvoornemens, zal plaatsvinden inzake het al dan niet realiseren van nieuwe sportvoorzieningen is opgenomen in bijlage 9. van het bijlagenrapport.

Eigendoms- en beheerverhoudingen

Ten aanzien van het sportbeleid in het algemeen en het accommodatiebeleid in het bijzonder heeft er, mede door het ontbreken van een sportbeleidsnota, in de loop der tijd besluitvorming plaatsgevonden die niet zozeer getoetst is aan beleidskaders maar meer aan het bestuurlijke krachtenveld. Het gevolg hiervan is dat het huidige sportbeleid zich kenmerkt door enkele inconsistenties.

Als uitgangspunt wordt gesteld dat:

- A. Alle speelvelden van de basissportvoorzieningen gemeentelijk eigendom dienen te zijn en door de gemeente onderhouden dienen te worden;
- B. Alle kleed-/materiaalruimten van de basissportvoorzieningen gemeentelijk eigendom dienen te zijn en door de gemeente onderhouden dienen te worden;
- C. Alle veldverlichting verenigingseigendom dient te zijn en door de vereniging onderhouden dient te worden.
- D. Alle clubgebouwen en opstallen (sociëteit/kantine/bestuurskamer) verenigingseigendom dienen te zijn en door de vereniging onderhouden dienen te worden.

Ad A. Onder speelvelden worden naast de ondergrond alleen de hoogst noodzakelijke verankerde toebehoren verstaan zoals de doelen (2), ballenvangers (2), veldafscheiding, et cetera. Alle losse toebehoren zoals netten, hoekvlaggen en het aflijnen dient door de verenigingen zelf te worden verzorgd.

- Ad B. Dit uitgangspunt wordt in tegenstelling tot eerdere beleidsvoornemens gehanteerd om zowel de kwaliteit als de beschikbaarheid van deze ruimten te waarborgen voor het geval dat deze bij een herverdeling van de accommodatiecapaciteit aan een andere vereniging in gebruik dient te worden gegeven. Uitzondering op dit uitgangspunt vormt het dagelijks en klein onderhoud; dit dient door de verenigingen zelf te worden verricht.
- Ad C. Uitzondering hierop vormt de veldverlichting van basissportvoorzieningen voor zover die op grond van de planningsnormen nodig geacht wordt; deze dient gemeentelijk eigendom te zijn waarbij de kosten worden verdisconteerd in de huurprijs.
- Ad D. Hieronder worden alle, dus zowel dagelijkse, kleine als grote, onderhoudswerkzaamheden verstaan.

De inconsistente eigendomsverhoudingen betreffen:

sportpark	tak van sport	voorziening	eigendom	
			feitelijk	beleidsconform
Den Dries	voetbal	8 kleedlokalen	s.v. Valkenswaard	gemeente
Den Dries	hockey	verlichting 1 veld	H.O.D.	gemeente
Valkennest	voetbal	4 kleedlokalen hoofdvoetbalveld trainingsveld	v.v. de Valk	gemeente

Hoewel de bovengenoemde eigendomsverhoudingen feitelijk niet overeenkomen met het accommodatiebeleid, wordt voorgesteld om deze te handhaven met dien verstande dat deze als enige uitzondering gelden. Ondanks een mogelijke precedentwerking zal er daarom in de toekomst niet meer van de beleidslijn afgeweken worden.

Beleidsvoornemen

6. *Het continueren van de reeds geldende beleidsopvattingen ten aanzien van het eigendom van buitensportvoorzieningen. Het bij wijze van enige en uitsluitende uitzondering handhaven van de genoemde afwijkingen in de eigendomsverhoudingen.*
7. *Het continueren van de reeds geldende beleidsopvattingen ten aanzien van het onderhoud van de buitensportvoorzieningen en het opheffen van eventuele inconsistenties hierin.*

De, deels reeds gehanteerde, normen zoals die gesteld zijn door NOC*NSF of de betreffende sportbonden kunnen als toetsingskader dienen voor de beoordeling van de kwaliteit van buitensportaccommodaties die als basisvoorziening zijn aangemerkt. Daarnaast is er recent een beheersplan opgesteld dat mede als leidraad dient voor het waarborgen van de kwaliteit.

Beleidsvoornemen

8. *Het waarborgen van de kwaliteit van de als basissportvoorziening aangemerkte gemeentelijke buitensportaccommodaties aan de hand van de door sportkoepels c.q. –bonden gehanteerde normen en het beheersplan.*

Ten aanzien van de buitensportaccommodaties die als niet-basisvoorzieningen zijn aangemerkt, geldt dat de gemeente niet per definitie verantwoordelijk is voor het waarborgen van de kwaliteit. Voor de gemeentelijke accommodaties geldt dat de kwaliteit mede op basis van het beheersplan gewaarborgd wordt. Afgezien hiervan geldt dat ten aanzien van de verbetering van deze voorzieningen de gemeente een reactief beleid voert, hetgeen wil zeggen dat verzoeken van verenigingen per geval worden beoordeeld op basis van de te verwachten bijdrage aan de doelstellingen van het sportbeleid.

Beleidsvoornemen

9. *Het, mede aan de hand van het beheersplan, waarborgen van de kwaliteit van de als niet-basissportvoorziening aangemerkte gemeentelijke buitensportaccommodaties en het voeren van een reactief beleid ten aanzien van de verbetering hiervan.*

Een schematisch overzicht van de besluitvorming die, op basis van dit beleidsvoornemen, zal plaatsvinden is opgenomen in bijlage 9. van het bijlagenrapport.

Trends en ontwikkelingen

Afgezien van eventuele concrete behoeften dient te worden geanticipeerd op ontwikkelingen met betrekking tot ruimtegebruik. Het realiseren van nieuwe voorzieningen wordt ernstig bemoeilijkt door de beschikbaarheid van ruimte (beperkt) en de kosten voor het gebruik daarvan (hoog). Dit gegeven doet zich zowel lokaal, regionaal als nationaal voor.

Oude en/of incurante accommodaties zullen dan als eerste worden aangewend om daarvoor in de plaats nieuwe accommodaties te realiseren. Hoewel het aantal verenigingsleden nog nooit zo hoog is geweest, geldt dat deze mogelijkheid ook in Valkenswaard benut zal worden door de overcapaciteit van accommodaties te herbestemmen. Daarnaast kan de mogelijkheid van intensiever ruimtegebruik benut worden.

Deze mogelijkheid doet zich voor wanneer grasvelden worden vervangen door kunstgrasvelden. Waar grasvelden om cultuurtechnische redenen in beperkte mate bespeeld kunnen worden, zijn kunstgrasvelden nagenoeg onbeperkt bespeelbaar. Voor bijvoorbeeld hockey scheelt dit een factor van bijna 3. Eén kunstgrasveld kan daarom twee of meer grasvelden vervangen, hetgeen ruimte oplevert voor andere voorzieningen. In navolging van hockey en korfbal wordt verwacht dat op termijn ook voetbal op kunstgras beoefend wordt. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat bepaalde, overwegend in de weekenden georganiseerde, sportwedstrijden zich naar weekavonden zullen gaan verplaatsen. De consequentie van deze ontwikkelingen is dat op termijn investeringen benodigd zijn voor de aanleg van kunstgrasvelden en verlichting.

Hoewel concrete invulling nog niet plaats kan vinden, dient hierop nu reeds te worden geanticipeerd, mede in verband met het eventueel herbestemmen van locaties en verenigingen.

Beleidsvoornemen

10. Het monitoren van de ontwikkelingen inzake het vervangen van natuur- door kunstgrasvelden opdat tijdig kan worden ingespeeld op de financiële en ruimtelijke consequenties hiervan, indien dat voor Valkenswaard van toepassing mocht zijn.

De eventueel, als gevolg hiervan, vrijkomende ruimte zal gebruikt kunnen worden voor andere (sport-) voorzieningen, mits:

- ◇ de kwaliteit en kwantiteit van de sportvoorzieningen minimaal op hetzelfde niveau blijven waarbij gestreefd moet worden naar een win-win situatie.
- ◇ vanuit de eventuele grondexploitatie opbrengsten gegenereerd worden die worden aangewend voor het beleidsveld sport en de daarmee beoogde doelstellingen.

Beleidsvoornemen

11. Ruimte en/of middelen die vrijkomen als gevolg van het herbestemmen van buitensportaccommodaties dienen te allen tijde te worden besteed aan het beleidsveld sport en de daarmee beoogde doelstellingen.

B. Binnensport

Basisvoorzieningen

In de vorige paragraaf zijn reeds de uitgangspunten genoemd op grond waarvan het onderscheid gemaakt dient te worden tussen basis- en niet-basisvoorzieningen.

Voor de binnensportvoorzieningen geldt, naast deze uitgangspunten, tevens de reeds eerder bekrachtigde beleidsopvatting¹ dat:

- sporthallen die bestemd zijn voor gebruik door verschillende verenigingen ten behoeve van meerdere sportvormen door de gemeente worden gebouwd, maar sporthallen bestemd voor éézijdig gebruik aan het particulier initiatief worden overgelaten;
- gymnastieklokalen in het algemeen gebouwd worden ten behoeve van het basisonderwijs.

Ten aanzien van de binnensportvoorzieningen leidt dit tot de volgende indeling.

<i>basissportvoorzieningen t.b.v. van:</i>
badminton
basketbal
gymnastiek/turnen
handbal
volleybal
zaalvoetbal
zwemsport

<i>niet-basissportvoorzieningen t.b.v. van:</i>	
Biljart	kegelen
Bowling	kickboksen
Bridge	rolschaatsen
dansen	schaken
dartsport	taekwon-do
duivensport	tafeltennis
jeu de boules	vogelsport
judo	overige

Beleidsvoornemen

12. *Het aanmerken van de binnensportvoorzieningen als basis- of niet-basis voorziening.*

Accommodatieaanbod

Ten aanzien van de binnensportvoorzieningen geldt dat een aantal beleidsvoornemens reeds geformuleerd is. Aangezien op grond hiervan al diverse beleidsacties in gang zijn gezet worden deze onverkort overgenomen.

Het betreft:

- de realisatie van een nieuwe sporthal;
- de ophanden zijnde integratieverbouwing en vervangende nieuwbouw voor diverse basisscholen;
- het amoveren van de rolschaatshal in de Schotelmanstraat.

Ad A. Ten aanzien van de nieuwe sporthal geldt dat het, uit exploitatieoverwegingen, beter is om deze voor zowel verenigings- als schoolsport te bestemmen. Dit voornemen bepaalt de locatie van de sporthal, namelijk in de directe nabijheid van een onderwijsinstelling. In dit geval betreft dat de unilocatie van S.G. Were-Di waarop de nieuwe sporthal dient te worden gerealiseerd.

¹ Bron: *Nota Heroverweging Welzijnsbeleid*, Gemeente Valkenswaard 1992

Aangezien de sporthal voor zowel onderwijs- als verenigingssport bestemd zal zijn, dienen de ontwikkelings- en realisatiekosten verdeeld te worden. De meerkosten van een sporthal ten opzichte van een cluster van drie gymnastieklokalen komen ten laste van de sport.

- Ad B. Zoals uit de overzichtskaart blijkt die is opgenomen in bijlage 1. onder paragraaf 1.2., is de spreiding van de gymnastieklokalen goed. Hoewel de benutting van de gymnastieklokalen onderling zeer verschilt zullen ze alle zes in stand gehouden moeten worden voor schoolsport, tenzij er hiervoor betere alternatieven ontstaan, zoals het gecombineerd gebruik van de nieuwe sporthal door zowel basisonderwijs als voortgezet onderwijs. In dit kader dient eveneens rekening te worden gehouden met de op handen zijnde integratieverbouwing en vervangende nieuwbouw voor diverse basisscholen, hetgeen mogelijk leidt tot heroverweging van de positie van de bestaande gymnastieklokalen.
- Ad C. De Rolschaatshal is gevestigd aan de Schotelmanstraat. Deze locatie staat bekend als de Dennenberg en is reeds herbestemd als inbreidingslocatie. Dientengevolge is amovering van de rolschaatshal onvermijdelijk.

Beleidsvoornemen

13. *Het uitvoeren van de reeds voorgenomen realisatie van een nieuwe sporthal op de unilocatie van Scholengemeenschap Were-Di.*
14. *Het heroverwegen van de positie van gymnastieklokalen als gevolg van de reeds voorgenomen aanpassingen in de huisvesting van het onderwijs.*
15. *Het uitvoeren van de reeds voorgenomen amovering van de rolschaatshal in de Schotelmanstraat.*

Afgezien van de reeds geformuleerde beleidsvoornemens geldt ook voor de binnensportvoorzieningen dat het accommodatiebeleid zich dient te concentreren op het handhaven van de bestaande kwantiteit en het waarborgen of, waar nodig, verbeteren van de kwaliteit. Ten aanzien van de behoefteontwikkeling is reeds opgemerkt dat de bevolkingsprognose geen aanleiding geeft tot uitbreiding van het aantal sportvoorzieningen.

Daarbij komt dat het totale aantal verenigingsleden van de vier binnensporten badminton, basketball, gymnastiek/turnen en volleybal in de periode 1996-2000 met bijna 15% is afgenomen². Voor deze sporten wordt dan ook niet verwacht dat hun behoefte groot zal zijn c.q. zal toenemen.

² Zie bijlage 2.

De benutting van de binnensportaccommodaties dient daarom blijvend te worden onderzocht, alsmede de mate waarin sprake is van ondercapaciteit als gevolg van de onvervulde behoefte. Hierbij geldt eveneens dat eerst de ondercapaciteit van de ene voorziening opgevangen dient te worden met overcapaciteit van de andere indien er sprake is van een ondercapaciteit die door een structurele behoefteontwikkeling is ontstaan. Onder structureel wordt verstaan dat het aantal beoefenaren van de betreffende verenigingssport een constante toename dient te vertonen gedurende minimaal vijf jaar.

Beleidsvoornemen

16. *Het structureel registreren en analyseren van het ledenbestand van verenigingen ter optimalisering van de verdeling van de accommodatiecapaciteit.*
17. *Het als gemeentelijke verantwoordelijkheid beschouwen om nieuwe basissportvoorzieningen te realiseren, mits is vastgesteld dat:*
 - *hier een structurele behoefte aan bestaat;*
 - *de huidige accommodatiecapaciteit structureel (>5 jaar) tekort schiet;*
 - *er geen andere sportvoorzieningen zijn waarvan overcapaciteit kan worden benut.*
18. *Het niet als gemeentelijke verantwoordelijkheid beschouwen om nieuwe niet-basissportvoorzieningen te realiseren.*

Een belangrijk punt van discussie is de verdeling van de beschikbare accommodatiecapaciteit. Aangezien de gemeentelijke sporthallen standaard accommodaties betreft, kunnen hierin diverse sporten worden beoefend. Er bestaat dan ook bij veel verenigingen animo om de sporthallen te gebruiken op veelal dezelfde momenten. Met name de weekavonden van 19.00 tot 22.00 uur gelden als zeer ‘gewilde’ uren. De verdeling van deze uren kan op verschillende gronden plaatsvinden. Het gewoonterecht is er hier één van.

Gezien de ontwikkeling in de ledenaantallen van de binnensportverenigingen dient de programmering regelmatig te worden aangepast waardoor het gewoonterecht komt te vervallen. De verdeling van de capaciteit kan daardoor beter zijn gebaseerd op de verenigingsbijdrage aan de doelstellingen van het sportbeleid.

De verenigingsbijdrage kan bijvoorbeeld worden uitgedrukt in het aantal (doelgroep-)leden in absolute aantallen. Het behoud van variatie in het aanbod van de verschillende takken van sport dient hierbij als randvoorwaarde te worden opgenomen.

Beleidsvoornemen

19. *Het verdelen van de binnensport accommodatiecapaciteit op basis van:*

- *de bijdrage die verenigingen leveren aan de doelstellingen van het sportbeleid;*
- *de mate waarin het totale binnensportaanbod variatie vertoont.*

Niet ondenkbaar is dat op grond van de voorgaande beleidsvoornemens op enig moment wordt geconstateerd dat er een overcapaciteit aan binnensportvoorzieningen ontstaat. In sommige gevallen kan dit leiden tot de keuze om de betreffende voorziening niet te handhaven. Een dergelijke keuze dient te worden gemaakt na afweging van diverse argumenten zoals de actuele en toekomstige benutting. Tevens dient op voorhand te zijn uitgesloten dat er nog sprake is van enige onvervulde behoefte.

Beleidsvoornemen

20. *Het inventariseren van de binnen Valkenswaard niet vervulde behoefte aan sporthalruimte.*

21. *Het inventariseren en analyseren van de wijze waarop de behoefte aan sporthalruimte voor school- en verenigingssport zich ontwikkelt.*

Indien er sprake is van een dusdanige overcapaciteit dat ervoor gekozen wordt om een bepaalde binnensportaccommodatie te amoveren dan zal de vrijkomende ruimte onder voorwaarden gebruikt kunnen worden voor andere (sport-)voorzieningen.

Deze voorwaarden zijn:

- ◇ de kwaliteit en kwantiteit van de sportvoorzieningen dienen minimaal op hetzelfde niveau blijven waarbij gestreefd moet worden naar een win-win situatie.
- ◇ vanuit de eventuele grondexploitatie dienen opbrengsten gegenereerd te worden die worden aangewend voor het beleidsveld sport en de daarmee beoogde doelstellingen.

In tegenstelling tot de voornoemde beleidsvoornemens betreft dit zowel een nieuw als een uitvoeringsgericht voornemen, dat in dit stadium met name betrokken kan worden op beleidsvoornemen 15; het amoveren van de rolschaatshal.

Beleidsvoornemen

22. *Ruimte en/of middelen die vrijkomen als gevolg van het herbestemmen van binnensportaccommodaties dienen te allen tijde te worden besteed aan het beleidsveld sport en de daarmee beoogde doelstellingen.*

Consequenties

Organisatorisch *Uitvoering van dit voornemen vindt binnen de bestaande formatie plaats*

Realisatietermijn *2003-2007 en verdere jaren*

Financieel

- *incidenteel* *Door amovering van de rolschaatshal t.b.v. woningbouw komen middelen vrij die dienen te worden aangewend voor het beleidsveld sport en de daarmee beoogde doelstellingen.*

- *structureel* *Het jaarlijkse exploitatietekort van de rolschaatshal komt te vervallen.*

(bate)	P.M.
(bate)	P.M.

Een schematisch overzicht van de besluitvorming die, op basis van de betreffende beleidsvoornemens, zal plaatsvinden inzake het al dan niet realiseren van nieuwe sportvoorzieningen is opgenomen in bijlage 9. van het bijlagenrapport.

Accommodatiebeheer

Ook voor de beoordeling van de kwaliteit van gemeentelijke binnensportaccommodaties die als basisvoorziening zijn aangemerkt kunnen de normen zoals die gesteld zijn door NOC*NSF of de betreffende sportbonden als toetsingskader dienen. Bovendien heeft het recent opgestelde meerjaren onderhoudsplan ook betrekking op de binnensport en geldt mede als leidraad voor het waarborgen van de kwaliteit.

Beleidsvoornemen

23. *Het waarborgen van de kwaliteit van de als basissportvoorziening aangemerkte gemeentelijke binnensportaccommodaties aan de hand van de door sportkoepels c.q. –bonden gehanteerde normen en het meerjaren onderhoudsplan.*

Ten aanzien van de gemeentelijke binnensportaccommodaties die als niet-basisvoorzieningen zijn aangemerkt, geldt dat de gemeente niet per definitie verantwoordelijk is voor het waarborgen van de kwaliteit. Ten aanzien van het handhaven en/of verbeteren hiervan geldt dat de gemeente een reactief beleid voert, hetgeen wil zeggen dat verzoeken van verenigingen per geval afhankelijk worden beoordeeld op basis van de te verwachten bijdrage aan de doelstellingen van het sportbeleid.

Beleidsvoornemen

24. *Het voeren van een reactief beleid ten aanzien van het handhaven en/of verbeteren van de als niet-basisvoorziening aangemerkte gemeentelijke binnensportaccommodaties.*

C. Zwembad

Het provinciaal gemiddeld aantal zwembadbezoeken per hoofd van de bevolking per jaar is 5,6³. Het aantal inwoners van Valkenswaard is circa 31.000. Op grond van deze kengetallen zou het aantal zwembadbezoeken in Valkenswaard naar verwachting circa 174.000 moeten bedragen, hetgeen in werkelijkheid echter jarenlang aanzienlijk hoger is. Het tot nu toe laagste bezoekaantal bedroeg 176.289 in 2000, hetgeen mede te wijten is aan het lage bezoekaantal van het buitenbad.

Ondanks de dalende trend wijken de bezoekaantallen dus vooralsnog in positieve zin af bij datgene wat op grond van het provinciale gemiddelde verwacht mag worden. Voor het zwembad in zijn huidige vorm geldt hierdoor dat het in een aanzienlijke behoefte voorziet en als zodanig als basisvoorziening wordt aangemerkt. Getuige het overzicht van bijlage 2. geldt overigens voor de verenigingszwemsport dat het ledenaantal stabiel is.

De bedrijfsvoering van het bad is versnipperd doordat het bad door verschillende partijen wordt geëxploiteerd (gemeente, verenigingen en zwemschool). Een meer bedrijfsmatige exploitatie door één partij is naar verwachting gewenst indien:

- wordt uitgesproken dat de exploitatie en het beheer van sportaccommodaties, waaronder het zwembad, niet tot de kerntaken van de gemeente behoren;
- een verzelfstandigd zwembad slagvaardiger kan inspelen op de ontwikkelingen in de markt en zodoende betere dienstverlening kan bieden.

Mede gezien de bovengemiddelde bezoekaantallen wordt verwacht dat verzelfstandiging van het zwembad niet per definitie zal resulteren in hogere bezoekaantallen en een betere exploitatie. Op verzelfstandiging in zijn algemeenheid en de eventuele gevolgen daarvan wordt in hoofdstuk IV nader ingegaan.

3.3.2. Verenigingsbeleid

Ondersteuning

De gemeente Valkenswaard erkent de onmisbare bijdrage van de sportverenigingen aan het faciliteren van de sportmogelijkheden. Deze erkenning spreekt in hoge mate al uit het accommodatiebeleid dat voorziet in een divers aanbod van sportvoorzieningen dat aan de verenigingen op laagdrempelige wijze ter beschikking wordt gesteld⁴. Op grond van de hoge kosten die hiermee gemoeid zijn, vindt via het accommodatiebeleid dus feitelijk de voornaamste vorm van sportstimulering plaats.

³ Bron: *Zwembaden en sportaccommodaties 1997*, CBS 1999.

⁴ Zie bijlage 5. voor een vergelijking van de tarieven voor het verenigingsgebruik van sportaccommodaties.

Het ter beschikking stellen van de basissportvoorzieningen is weliswaar de belangrijkste maar niet langer meer de enige manier waarop de verenigingstructuur door de gemeente in stand gehouden dient te worden. Op de discussieavond is gebleken dat veel verenigingen te kampen hebben met de afnemende bereidheid van leden om zich in te zetten voor hun vereniging. De houding van veel leden beperkt zich meer en meer tot een strikt consumptieve waarbij geen plaats is voor het onbezoldigd uitvoeren van taken zoals teambegeleiding en -vervoer, onderhoudswerkzaamheden, bardiensten of het bekleden van bestuursfuncties. Daarbij komt er steeds meer kijken bij het vervullen van een bestuursfunctie, mede als gevolg van de toegenomen (complexiteit van) regelgeving. Een ander negatief gegeven is het grote verloop onder jeugdleden die bij het bereiken van een bepaalde leeftijd massaal interesse krijgen in activiteiten (werken, uitgaan) die zich moeilijk laten combineren met de gangbare sportbeoefening in verenigingsverband. HBO- en universitaire studenten verruilen lokale verenigingen doorgaans voor die van de gemeente waarin de opleiding wordt genoten.

Tijdens de discussiebijeenkomst met de verenigingen zijn diverse oplossingen geopperd zoals het bieden van ondersteuning door sportbonden, het verplaatsen van het moment waarop wedstrijden plaatsvinden, het bieden van een onkostenvergoeding, et cetera. Ook is met name ingegaan op de voordelen die behaald kunnen worden door (meer) samen te werken in bijvoorbeeld de centrale inkoop van producten en diensten, kennisoverdracht en de organisatie van niet-sportspecifieke activiteiten.

Hoewel het belang van samenwerking wordt erkend zien veel verenigingen geen aanleiding om tot fusie over te gaan in de veronderstelling dat dit leidt tot verlies van de eigen identiteit. Minder verregaande vormen van samenwerking zijn wel ooit geïnitieerd maar hebben tot dusver niet geleid tot structurele verbanden. Desgevraagd zijn veel verenigingen van mening dat hierin een rol is weggelegd voor de gemeente. Gedacht dient dan te worden aan een sportloket dat voor de verenigingen fungeert als kennis- en bemiddelingscentrum. Medewerkers van een sportloket reageren op hulpverzoeken van verenigingen door zich als 'probleemeigenaar' op te stellen en zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie op zoek te gaan naar oplossingen. Verenigingen dienen aan te geven in welke disciplines de ondersteuning gewenst is, zoals administratie, regelgeving, fiscaliteiten, bemiddeling, kennisdatabank, et cetera.

De beleidsmedewerkers die binnen de gemeentelijke organisatie werkzaam zijn, kunnen in veel gevallen een rol van betekenis spelen die verder gaat dan alleen het behandelen van aanvragen. In specifieke verenigingsbehoeften zoals het schrijven van een bestuursvisie of ondersteuning bij administratieve taken kan echter niet vanuit de gemeentelijke organisatie voorzien worden omdat anders sprake zou zijn van het bevoordelen van bepaalde verenigingen. Hoewel de ondersteuning in specifieke kennisoverdracht een rol is die, in het kader van de breedtesportimpuls, reeds is weggelegd voor de Stichting Welzijn heeft deze instelling zich tot dusver geconcentreerd op de coördinatie van de inzet van vrijwilligers en ID-ers. Ook in de komende beleidsperiode zal de Stichting Welzijn hierin een nadrukkelijke bijdrage kunnen leveren.

Een goede invulling van de sportloketfunctie wordt gegeven door de Stichting Sportservice Noord-Brabant. Deze stichting biedt legio vormen van verenigingsondersteuning zoals begeleiding en advies bij het ontwikkelen van een jeugdplan, de voorbereiding van een fusie of samenwerking met andere verenigingen en dienstverlening op het gebied van arbeidsaangelegenheden. Wellicht zijn veel Valkenswaardse verenigingen (nog) niet op de hoogte van deze mogelijkheid, getuige de behoefte die zij hieraan kenbaar hebben gemaakt.

Beleidsvoornemen

25. *Het omschrijven van de (on-)mogelijkheden en voorwaarden die de gemeentelijke organisatie heeft in het bieden van verenigingsondersteuning.*
26. *Het continueren van de verenigingsondersteuning die de Stichting Welzijn Valkenswaard biedt ten aanzien van de inzet van vrijwilligers.*
27. *Het informeren van de verenigingen over de vormen van verenigingsondersteuning die geboden worden door de gemeente, de Stichting Welzijn Valkenswaard en de Stichting Sportservice Noord-Brabant.*

Voornemen 25 en 27 betreffen een uitvoeringsgericht voornemen met de navolgende consequenties.

Consequenties

<i>Organisatorisch</i>	Betreffende werkzaamheden zijn als project af te bakenen en dienen door de gemeente te worden geïnitieerd. Uitvoering geschiedt in overleg met de Stichting Welzijn, Sportservice Noord-Brabant en de betrokken gemeentelijke afdeling voor communicatie. Vooralsnog is het uitgangspunt dat de benodigde capaciteit binnen de bestaande formatie kan worden gevonden.	
<i>Realisatietermijn</i>	2005	
<i>Financieel</i>		
- <i>incidenteel</i>	<i>De financiële consequenties hebben voornamelijk betrekking op de kosten van drukwerk.</i>	€ 1.000,-
- <i>structureel</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>

Evenementenbijdrage

Ten aanzien van jeugdleden is geconstateerd dat er zowel door verenigingen als de gemeente veel maatregelen genomen zijn om de jeugd meer te laten bewegen. Hoewel werving van jeugdleden niet als een probleem wordt beschouwd, is het behoud daarvan een zeer groot probleem. De tot dusver getroffen maatregelen hiertoe sorteren nauwelijks het gewenste resultaat. Veel wordt verwacht van het verplaatsen van competitietijden naar weekavonden. Hierin kunnen echter alleen de sportbonden het voortouw nemen.

Wat verenigingen wel zelf (kunnen) doen is het aanbieden van niet sportspecifieke activiteiten en/of voorzieningen zoals kinderopvang, huiswerkbegeleiding, jeugdhonk, et cetera. Hierin kan met name de link met het onderwijs worden gelegd, in het kader van de zogenaamde brede school.

De gemeente heeft met het programma “Kies voor hart en sport” zelf een project voor jeugdsportstimulering geïnitieerd. Om verschillende redenen hebben niet alle verenigingen daaraan deelgenomen. Sommige beschikten niet over voldoende begeleiders, andere verwachtten te weinig resultaat (aanwas) of hanteerden al een (jeugd-) ledenstop. Ook kwam het voor dat verenigingen zelf activiteiten zoals jeugdtoernooien organiseren.

De gemeente wil het eigen initiatief van verenigingen ondersteunen door een evenementenbijdrage ter beschikking te stellen. Initiatieven die niet direct gericht zijn op sportstimulering dienen eveneens voor een bijdrage in aanmerking te komen wanneer andere, noodzakelijkerwijs niet direct voor de sport, positieve effecten optreden. Hieronder worden onder andere topsportevenementen verstaan die een brede uitstraling naar de bevolking en de regio hebben.

Beleidsvoornemen

28. Het ontwerpen en invoeren van een gemeentelijke bijdrage voor sportverenigingen die een evenement organiseren waarvan een positief effect te verwachten valt voor de lokale sportstimulering.

29. Het ontwerpen en invoeren van een gemeentelijke bijdrage voor evenementen waarvan een positief effect te verwachten valt voor het (sport-)imago van de gemeente.

Duidelijk is dat de gemeente de sportverenigingen beschouwd als één van de belangrijkste schakels in de keten die de sportbeoefening mogelijk maakt. Het eigen initiatief van de verenigingen wordt op prijs gesteld en maatregelen die verenigingen ondernemen om hun eigen positie te versterken worden toegejuicht, getuige het voorstel tot het ontwerpen van een gemeentelijke bijdrage voor verenigingsevenementen. Daarnaast zijn nog legio andere maatregelen denkbaar die verenigingen kunnen treffen om hun positie te versterken. Hierbij kan gedacht worden aan het uitbreiden van verenigingsfaciliteiten, zoals bijvoorbeeld het bieden van kinderopvangmogelijkheden.

Dit geschiedt bij voorkeur in samenwerking met andere actoren uit het welzijnsveld zoals onderwijs, gezondheidszorg en overige verenigingen maar ook met commercie zoals horeca en detailhandel. Doordat dit een nieuw en uitvoeringsgericht voornemen is worden tevens de consequenties aangegeven.

Beleidsvoornemen

30. *Het stimuleren van het verbreden van verenigingsfaciliteiten, gericht op het verstevigen van de binding met de leden en de toename van met name het aantal leden waarop het gemeentelijk doelgroepenbeleid zich richt (jeugd en senioren).*

Consequenties

Organisatorisch Toetsing en toekenning worden verondersteld deel uit te maken van de kernactiviteiten van het sportbeleid en dienen derhalve vanuit de bestaande formatie te worden vormgegeven.

Realisatietermijn 2004-2007

Financieel Conform het stramien van de (ongewijzigde) jeugdsportsubsidie wordt een stimuleringsregeling opgezet die voorzien in een seniorensportsubsidie.

- *incidenteel*

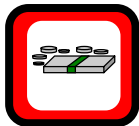
n.v.t.

n.v.t.

- *structureel*

De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage belooft maximaal circa:

€ 15.000,-

3.3.3. Subsidies en tarieven

Kostprijsgeoriënteerde tariefstructuur

Zoals in paragraaf 4.3. reeds aan de orde is gesteld, wenst de gemeente een laagdrempelige toegang tot sportbeoefening voor haar inwoners via het tarieven- en subsidiebeleid te garanderen. Hierin wenst de gemeente een kostprijsgeoriënteerde tariefstructuur te hanteren die per definitie echter niet kostendekkend behoeft te zijn.

De tarieven dienen wel naar rato te zijn afgeleid van de daadwerkelijke kosten teneinde alle sportverenigingen gelijkwaardig te behandelen. Mede op grond van het overzicht dat in bijlage 5. is opgenomen blijkt dat de tarieven over het algemeen gunstig afsteken bij die van andere gemeenten. Daarbij dient te worden opgemerkt dat de totale verenigingslasten nog lager worden gehouden door subsidieregelingen die per gemeente verschillen, zoals bijvoorbeeld jeugdsport- en evenementensubsidie en/of compensatie van de Onroerende Zaak Belasting. Hoewel de verenigingen gemeentelijke ondersteuning ontvangen door middel van de tarieven en subsidies dienen hogere accommodatiekosten evenredig in de huur te worden doorbelast om te voorkomen dat de gemeente als enige de gestegen kosten moet dragen. In de jaarlijkse prijsverhoging conform het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie dienen daarom ook de hogere kosten van energie en veiligheid te worden verdisconteerd. Dit betreft met name de kosten van water en elektra alsmede die van legionella beheersmaatregelen.

Beleidsvoornemen

31. *Het hanteren van een kostprijsgeoriënteerde tariefstructuur voor het verenigingsgebruik van sportaccommodaties.*

32. *Het doorberekenen van de kostenstijgingen voor onder andere energie en veiligheidsmaatregelen.*

Tarieven buitensportaccommodaties

De gemeente hanteert een zeer gedifferentieerde tarievenstructuur voor met name het verenigingsgebruik van buitensportaccommodaties. Aangezien daarbij sprake is van een nagenoeg exclusieve huurovereenkomst kunnen de verschillende tarieven vereenvoudigd worden naar jaar- in plaats van urengebruik.

De omschakeling kan geschieden zoals in bijlage 5. gepresenteerd waarbij als uitgangspunt geldt dat:

- gelijkwaardige voorzieningen hetzelfde huurtarief krijgen.
- de omschakeling zo veel mogelijk budgetneutraal geschiedt;
- de grondslag voor de bepaling van de tarieven wordt gevormd door:
 - het ruimtebeslag (de grondkosten);
 - de aanlegkosten;
 - de onderhoudskosten.

Beleidsvoornemen

33. Het harmoniseren van de tarieven voor verenigingsgebruik van buitensportaccommodaties van uur- naar seizoensgebruik.

De consequentie van dit beleidsvoornemen is dat verenigingen de voorzieningen per seizoen huren waarbij de gebruiksfrequentie niet langer bepalend is voor de huurprijs. Hierdoor wordt de administratie en facturering bij zowel de gemeente als de verenigingen ontlast. Aangezien de onderhoudstaak van de buitensportaccommodaties bij de gemeente blijft berusten kan zij er ook op toe blijven zien dat de normbelasting van met name grasvelden niet wordt overschreden. De kans hierop neemt toe doordat de verenigingen een vast bedrag betalen, onafhankelijk van de gebruiksfrequentie.

Onroerende Zaak Belasting

Een gevolg van het beleid dat alle verenigingsgebouwen, met uitzondering van de kleedlokalen, ook verenigingseigendom dienen te zijn, is dat de verenigingen belastingplichtig zijn/worden voor de OZB. In het kader van de wet Waardering Onroerende Zaken is de gemeente verplicht alle onroerende zaken (bebouwd en onbebouwd) te waarderen met uitzondering van de wettelijke vrijstellingen. Dit impliceert dat bepaalde verenigingen zowel het gebruikersaandeel van de velden en de opstallen alsmede het eigenaarsaandeel van de opstallen moeten betalen. Dit kan in bepaalde gevallen oplopen tot een hoge kostenpost. Aangezien de verenigingen zelf bepalen wat voor verenigingsgebouw zij betrekken dienen zij zelf de hiermee samenhangende lasten te dragen.

Compensatie in wat voor vorm dan ook zou de betreffende verenigingen een bevoorrechte positie geven ten opzichte van bijvoorbeeld de binnensportverenigingen. Vandaar dat wordt voorgestaan om geen vrijstelling danwel compensatie van de OZB te verlenen.

Beleidsvoornemen

34. Het onverkort in rekening brengen van de OZB voor gebruikers en eigenaren van sportvoorzieningen.

3.3.4. Samenwerking

Hoewel men op grond van de sterk ontwikkelde verenigingsstructuur en de hoge sportparticipatiegraad in Valkenswaard anders zou verwachten, kunnen er op dit moment nog veel voordelen worden behaald indien de verschillende sportactoren meer en/of beter doelbewust samenwerken. Samenwerking kan ingezet worden in het kader van de sportstimulering en, zoals reeds eerder aangegeven, ter versterking van de verenigingsstructuur.

De inzet van dit beleidsinstrument is gewenst voor alle vier de taakvelden die worden onderscheiden om een zo breed mogelijke draagvlak van het nieuwe sportbeleid te creëren. De recente oprichting van de Stichting Welzijn is een voorbeeld van de omslag van sectoraal naar integraal beleid. Idealiter zou er sprake moeten zijn van samenwerking tussen alle actoren die op sport-/welzijnsgebied actief zijn.

De voornaamste actoren die worden onderscheiden zijn:

- a. gemeente;
- b. ondernemers;
- c. onderwijs;
- d. Stichting Welzijn;
- e. sportverenigingen;
- f. ouders.

Ad a. Gemeente

Binnen de gemeentelijke organisatie maakt het sportbeleid integraal onderdeel uit van het welzijnsbeleid. Daarnaast dient het vast verankerd te zijn in alle beleidsterreinen waarmee een directe en/of indirecte relatie bestaat zoals bijvoorbeeld ruimtelijke ordening en economische zaken. Samenwerking kan mogelijk resulteren in een gezamenlijke invulling van inbreidingslocaties en, op termijn, de gebiedsvisie Valkenswaard-Zuid. Naast de ontwikkeling van natuur dienen ook mogelijkheden te worden gecreëerd voor sport en recreatie.

Ad b. Ondernemers

Hoewel ondernemers als commerciële aanbieders van sportfaciliteiten geen deel uitmaken van de sportverenigingen en derhalve op grotere afstand van het sportbeleid staan vervullen zij wel degelijk een rol in de sportbeoefening van de Valkenswaardse bevolking. Hoewel de ontwikkeling op zich niet als wenselijk wordt beschouwd, komen ondernemers beter dan verenigingen tegemoet aan de wensen van de hedendaagse sportconsument die meer consumptief is ingesteld en minder geneigd tot het verrichten van verenigingswerkzaamheden. Commerciële aanbieders fungeren daarom steeds meer als vereniging waarbij de consument de werkzaamheden ‘afkoopt’. Een gevaar van deze ontwikkeling is dat het de tweedeling in de maatschappij vergroot tussen hen die beschikken over minder geld en meer tijd enerzijds en hen die beschikken over meer geld en minder tijd.

Vooraf de laatste groep zou meer geneigd zijn tot het aangaan van een lidmaatschap bij een commerciële aanbieder.

Gezien het aantal sportondernemingen in en rond Valkenswaard dient de rol van de commerciële sportaanbieders niet te worden onderschat. Voor zover zij bijdragen aan de sportdeelname van de Valkenswaardse bevolking dient de samenwerking tussen hen en de gemeente betrekking te hebben op gemeentelijk ondersteuning bij het tot stand brengen van het gewenste aanbod van voorzieningen voor de tot dan toe ongeorganiseerde sporter.

Naast het bestemmen van grond kan deze ondersteuning bestaan uit het aangaan van een zogenaamde Publiek Private Samenwerkingsconstructie (PPS-constructie) waarin zowel de gemeente als ondernemer(-s) participeren. Voorwaarde hierbij is dat er aangetoond kan worden dat de betreffende voorzieningen in een zekere behoefte zullen voorzien.

Beleidsvoornemen

35. Het, voor ongeorganiseerde sporters, stimuleren van de realisatie van nieuwe sportvoorzieningen door ondernemers c.q. door middel van PPS-constructies.

Ad c. Onderwijs

Landelijke ontwikkelingen geven een opleving van het bewegingsonderwijs te zien. Zelfs in het basisonderwijs wordt de aanstelling van een vakleerkracht lichamelijke opvoeding weer voorgestaan. In combinatie met het ontstaan en de ontwikkeling van de zogenaamde ‘brede school’ kan dit een zekere basis vormen van waaruit jeugd doorstroomt naar de georganiseerde (verenigings-) sport. Deze doorstroming kan gestimuleerd worden door een doelbewust samenwerkingsverband aan te gaan tussen onderwijs en sportverenigingen waarbij de lessen lichamelijke opvoeding bijvoorbeeld op locatie bij de sportvereniging plaatsvinden.

Ad d. Stichting Welzijn

De Stichting Welzijn stelt zich ten aanzien van het sportbeleid voornamelijk ten doel om de sportverenigingen te ondersteunen middels het coördineren van de inzet van vrijwilligers. Hoewel de meeste inzet van vrijwilligers bij sportverenigingen zonder de tussenkomst van Stichting Welzijn geschiedt, zal op termijn de behoefte hieraan naar verwachting toenemen. Daarnaast beoogt men te kunnen voorzien in deskundigheidsbevordering en in een brugfunctie vanuit achterstandgroepen naar de verenigingen. Deze laatste functie kan de stichting vervullen dankzij de rol die de stichting speelt bij het jeugd-, jongeren- en opbouwwerk.

Ad e. Sportverenigingen

Hoe dan ook blijven de sportverenigingen de belangrijkste spil in het gemeentelijk sportbeleid. Reeds aangegeven is dat samenwerking voor de verenigingen voordelen kan hebben bij het gezamenlijk (goedkoper) inkopen van goederen en diensten. Tevens is gewezen op de mogelijke voordelen van verregaande samenwerking of zelfs fusie. In het kader van het verenigingsbeleid is tevens gewezen op de voordelen van wederzijdse kennisoverdracht, waarin onder andere kan worden voorzien door de gemeente, Stichting Welzijn Valkenswaard en Stichting Sportservice Noord-Brabant.

Beleidsvoornemen

36. Het stimuleren van zoveel mogelijk samenwerkingsverbanden tussen de diverse sportactoren.

Ad f. Ouders

Ouders spelen een allesbepalende rol in de sportdeelname van kinderen. Het werven en behouden van de jeugd voor (verenigings-)sport kan daarom succesvol via de ouders worden bereikt.

Zonder dat ouders per definitie zelf actief sport beoefenen, kunnen ze verenigingstaken vervullen in de vorm van bardiensten, teambegeleiding en –vervoer. Sommige sportverenigingen stellen dit zelfs als eis bij de aanmelding van het kind.

Beleidsvoornemen

37. Het vergroten van de betrokkenheid van ouders bij de sportbeoefening van hun kinderen door te wijzen op het belang van de lichamelijke opvoeding en de rol die ouders daarin spelen.

3.3.5. Doelgroepenbeleid

Door de gemeente wordt in het kader van het integraal welzijnsbeleid reeds een doelgroepenbeleid gevoerd. Hierin worden voornamelijk de volgende doelgroepen onderscheiden:

- ✓ jeugd;
- ✓ senioren;
- ✓ gehandicapten.

Voor deze doelgroepen worden, mede in het kader van de breedtesportimpuls, reeds programmatische activiteiten georganiseerd zoals 'Kies voor Hart en Sport', 'Fifty-fit' en 'GALM'. Daarnaast wordt de jeugd met name door het opbouw- c.q. straathoekwerk vanuit een andere invalshoek (het 'welzijnswerk') incidenteel tot sportbeoefening uitgenodigd. Doordat met de programma's al enige ervaring is opgebouwd, is reeds vast te stellen of en zo ja, in welke mate de beoogde resultaten behaald worden.

Met name voor het programma 'Kies voor Hart en Sport' liet dit te wensen over waardoor een andere aanpak wordt voorgestaan om de jeugd, voor zover nog niet het geval, te laten sporten. Hierin is met name een rol weggelegd voor jongerenwerkers die in het opbouw- c.q. straathoekwerk in direct contact staan met de jeugd. Gezamenlijk kan dan een activiteit worden geïnitieerd waaraan naar verwachting meer jeugd zal deelnemen.

Naast de organisatie van wedstrijden/toernooien in de gebruikelijke takken van sport zoals voetbal kan hierbij gedacht worden aan andersoortige activiteiten waarbij de focus van sport meer verlegd wordt naar avontuur c.q. beleving. Activiteiten die hieronder vallen zijn bijvoorbeeld skaten, wakeboarden, raften, klimmen, abseilen, et cetera.

Beleidsvoornemen

38. Het continueren van het huidige integrale welzijnsbeleid om de doelgroepen jeugd en senioren aan te zetten tot sportbeoefening door middel van het aanbieden van programmatische activiteiten.

39. Het door jongerenwerkers laten ontwikkelen van alternatieve programma's voor de doelgroep jeugd ter stimulering van sportbeoefening in plaats van het programma 'Kies voor Hart en Sport'.

Voor mensen met een handicap bestaan in Valkenswaard diverse mogelijkheden om te sporten in verenigingsverband. Dit wordt door de gemeente ondersteund via het reguliere accommodatie- en verenigingsbeleid alsmede via de Wet Voorzieningen Gehandicapten. Ten aanzien van dit laatste wordt door de gemeente geen eigen bijdrage verlangd. Bovendien kunnen verenigingen een subsidie aanvragen voor de organisatie van activiteiten voor aangepast sporten.

Beleidsvoornemen

40. *Het continueren van het huidige beleid inzake aangepast sporten.*

Naast de jeugd, senioren en gehandicapten kan nog de doelgroep allochtonen worden aangewezen waarvoor de ontwikkeling van specifieke programma's echter niet wordt voorgestaan. Om de sportbeoefening en sociale integratie van deze groepen te stimuleren dienen algemene niet-doelgroepgerichte activiteiten te worden georganiseerd in bijvoorbeeld wijk- of buurtverband. Idealiter wordt dit vanuit (sport-)buurtwerkverband geïnitieerd.

Beleidsvoornemen

41. *Het organiseren van laagdrempelige en gratis activiteiten voor niet-specifieke doelgroepen.*

Aangezien aan het merendeel van deze activiteiten uitvoering wordt gegeven vanuit de breedtesportimpuls is de looptijd daarvan beperkt tot en met 2006. In dat jaar volgt een onderzoek naar de jeugdparticipatie waarin delen van het programma kunnen worden beoordeeld op de behaalde resultaten. Afhankelijk van deze resultaten zullen de programmaonderdelen geheel of gedeeltelijk structureel gemaakt moeten worden. Voor zover dit uitvoeringsgerichte voornemen geen vervolg krijgt in beleidsacties worden de van toepassing zijnde consequenties aangegeven.

Beleidsvoornemen

42. *Het structureel maken van het gehele of gedeeltelijke programma van de breedtesportimpuls dat in het kader van integraal welzijnsbeleid voor de doelgroepen is opgezet.*

Consequenties

<i>Organisatorisch</i>	Aangezien het programma reeds wordt uitgevoerd, kan voortzetting binnen de huidige formatie plaatsvinden waarbij de invulling per programmaonderdeel kan wijzigen. De betrokken formatieplaatsen dienen te worden omgezet van tijdelijk naar structureel.	
<i>Realisatietermijn</i>	2007	
<i>Financieel</i>	De kosten uit het laatste jaar (2006) worden met ingang van 2007 gecontinueerd.	
- <i>incidenteel</i>	n.v.t.	
- <i>structureel</i>	Programma seniorensport	€ 7.000,-
	Programma jeugdsport	€ 20.000,-
	Inschakeling begeleiding vrijwilligers / ID-ers / "niet-actieven"	€ 50.000,-
	Totaal	€ 77.000,-

3.3.6. Wijkvoorzieningen

De mogelijkheid om (ongeorganiseerd) sport te beoefenen in de directe woonomgeving is misschien nog van een groter belang voor de sociale cohesie dan voor de gezondheidszorg. Niet voor niets worden veel sportontmoetingen geïnitieerd vanuit het buurtwerk waarbij openbare natuur- en recreatievoorzieningen vaak het decor vormen. De huidige ontwikkelingen vragen bovendien om laagdrempelig en ruim toegankelijke voorzieningen die het best in de openbare ruimte te vinden zijn.

Dit betreft overigens niet alleen trap- en basketbalveldjes, skateparken en speelplaatsen maar ook de woonomgeving als geheel die moet uitnodigen tot bewegen. De openbare ruimte leent zich bij uitstek voor sportieve activiteiten als wandelen, fietsen, hardlopen en skaten. De afdeling Welzijn zou daarom bijvoorbeeld invloed moeten kunnen uitoefenen bij de keuze voor asfalt in plaats van klinkers. Feitelijk wordt al sportstimulering bedreven wanneer hiermee rekening gehouden wordt zodat er al dan niet bewust loop-, fiets- en/of skateroutes ontstaan.

Bij accommodatiebeleid is reeds voorgesteld om in de openbare ruimte een gebied te bestemmen voor natuur en recreatie. In het openbaar gebied zijn diverse terreinen te onderscheiden zoals trapveldjes, pleinen, parken, sport- en recreatieterreinen, groen verbindingroutes, et cetera. Bij de inrichting hiervan dient rekening gehouden te worden met de aard en intensiteit van gebruik. Een belangrijke voorwaarde is dat met de ruimte efficiënt wordt omgesprongen waarbij idealiter gecombineerd gebruik mogelijk is.

Beleidsvoornemens

43. *Het vanuit welzijn formuleren van adviezen voor de integrale ontwikkeling en inrichting van de openbare ruimte waarin ruimte en gelegenheid wordt bedongen voor ongeorganiseerde sport op wijk- en gemeenteniveau.*
44. *Het onderzoeken van de wijze waarop het gebruik van de woonomgeving en overige openbare ruimte voor sportbeoefening gestimuleerd kan worden en op welke locaties dit het meest wenselijk is.*

Het bovenstaande beleidsvoornemen wordt betrokken op de inrichting van de openbare ruimte in het algemeen en die van natuur en recreatie in het bijzonder. Hiermee kan worden beantwoord aan specifieke aangegeven behoeften. Met name voor de ongeorganiseerde sport en sportstimulering is het echter ook belangrijk om ongevraagd te voorzien in sport-/recreatiemogelijkheden zoals de genoemde asfaltpaden voor hardlopen, fietsen en skaten. De aandacht voor recreatieve wijkvoorzieningen dient allereerst uit te gaan naar de bestaande wijken. Het ontwikkelen van nieuwe bebouwing op inbreidingslocaties mag niet ten koste gaan van de eventuele bestaande voorzieningen. Behoud en waar nodig uitbreiding is hier gewenst.

Bij de ontwikkeling van uitbreidingslocaties dient echter de kans te worden benut om bij voorbaat het gewenste voorzieningenniveau te realiseren. In dit verband wordt met name gewezen op de toekomstige ontwikkeling van Valkenswaard-Zuid die vermoedelijk in de volgende beleidsperiode actueel wordt.

Eén en ander kan worden vormgegeven in een speelruimteplanning waarvoor in de beleidsbegroting 2002 reeds een eerste aanzet is gegeven.

Beleidsvoornemen

45. *Het opstellen van een speelruimteplanning waarin het behoud en waar nodig de uitbreiding staat omschreven van de wijkvoorzieningen in de bestaande wijken en realisatie in de nieuwe wijken.*

De consequenties van de beleidsvoornemens 43, 44, en 45 zijn als volgt gebundeld.

Consequenties

Organisatorisch Valkenswaard heeft de keuze om de uitvoering intern of extern vorm te (laten) geven. Bij interne keuze dient rekening gehouden te worden met een werkbelasting van 1,0 FTE gedurende een periode van circa 3 maanden.

Realisatietermijn 2004

Financieel

- *incidenteel* Bij uitvoering vanuit de eigen formatie

€ 10.000,-

- *structureel* Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek en de planning.

P.M.

3.3.7. Enquête en evaluatie

De gemeente Valkenswaard streeft ernaar om in de komende beleidsperiode door de inzet van de beoogde beleidsinstrumenten de gestelde doelstellingen te behalen. De mate waarin aan de doelstellingen kan worden voldaan is afhankelijk van vele factoren en actoren. Goed sportbeleid is flexibel en dient, indien nodig, te worden bijgesteld. Als in 2007 aan de beleidsperiode een einde komt, dient de balans tussentijds al diverse malen te zijn opgemaakt waardoor gebleken is of de beleidsinstrumenten al dan niet succesvol zijn ingezet en in welke mate dit heeft geresulteerd in het behalen van de doelstellingen. Periodiek onderzoek zal moeten aantonen hoe sterk de relatie is tussen de inzet van het beleidsinstrument en het behalen van de doelstelling. Dit om te bepalen of het al dan niet verantwoord is om de inzet van het instrument te continueren.

Aangezien in de integrale beleidsaanpak een belangrijke rol dient te zijn weggelegd voor de overige actoren, zoals verenigingen, scholen, ouders, jongerenwerkers en ondernemers, is het van belang om structureel met hen te communiceren. Deze actoren staan aan de basis van de sportbeoefening en ervaren als eerste de effecten van het sportbeleid.

Beleidsvoornemen

- 46. Het minimaal jaarlijks onderzoeken van de effecten die het sportbeleid genereert teneinde de inzet van de beleidsinstrumenten tussentijds aan te passen.*
- 47. Het betrekken van alle sportactoren bij de evaluatie van het sportbeleid.*

3.4. Beleidsacties

Met het formuleren van het sportbeleid en de beleidsvoornemens kan de beleidsuitvoering plaatsvinden. Vanuit de inventarisatie- en analysesresultaten kan reeds een aantal mogelijk te ondernemen beleidsacties worden benoemd die aan het sportbeleid kunnen worden getoetst en al dan niet ten uitvoer worden gebracht. Ook een groot aantal van de voorgaand geformuleerde beleidsvoornemens worden nader uitgewerkt in beleidsacties. Het sportbeleid vormt daarmee de legitieme basis voor de voorgestelde uitvoering van de beleidsacties. Naast de reeds bekend zijnde beleidsacties zullen er in de komende beleidsperiode nog vele nieuwe bijkomen. Zonder op voorhand te weten welke dit zijn, vormt het voorgestelde sportbeleid ook hiervoor het toetsingskader. Het sportbeleid dient daarom flexibel te zijn, regelmatig te worden geëvalueerd en, indien nodig, tussentijds te worden aangepast.

De beleidsacties die in dit stadium reeds bekend zijn worden in de navolgende subparagrafen behandeld. Evenals bij de beleidsvoornemens wordt, indien van toepassing, per actie aangegeven binnen welke termijn de uitvoering dient plaats te vinden en wat de consequenties zijn in organisatorisch en financieel opzicht. De consequenties worden eveneens alleen betrokken op nieuwe, specifieke en uitvoeringsgerichte beleidsacties met behulp van de volgende tabel.

Consequenties

Organisatorisch
Realisatietermijn
Financieel
 - *incidenteel*
 - *structureel*

De kosten en inspanningen die zich hierbij voordoen betreffen derhalve de additionele consequenties bovenop het vigerend sportbeleid voor zover dat (ongewijzigd) wordt voortgezet. De acties zijn gerangschikt naar beleidsinstrument en tenzij anders vermeld in willekeurige volgorde gepresenteerd.

3.4.1. Accommodatiebeleid

A. Buitensport

Onderhoud bestaande voorzieningen

Naast het gebruikelijke periodiek onderhoud aan de gemeentelijke buitensportvoorzieningen vindt incidenteel en groot onderhoud plaats. Door enkele verenigingen is aangegeven dat, voor zover dit niet in het beheersplan is opgenomen, incidenteel onderhoud gewenst is aan met name de ondergrond van het speelveld. Dit betreft basisvoorzieningen in Dommelen op sportpark 't Heike (RKVV Dommelen) en sportpark Norbertusdreef (LTV Dommelen). Wateroverlast zou bij de voetbalvelden resulteren in een onevenredig aantal afgelastingen. Enkele tennisvelden zouden niet voldoende egaal zijn. De uitvoering van deze beleidsacties geschiedt op basis van de beleidsvoornemens 1, 7 en 8.

ACTIE: 1. *Continueren van de gebruikelijke onderhoudswerkzaamheden conform het beheersplan voor de buitensportaccommodaties.*

Aangezien deze beleidsactie een voortzetting van het huidige beleid inhoudt, worden hiervan geen consequenties inzichtelijk gemaakt.

ACTIE: 2. *Het onderzoeken van de speelveldkwaliteit van LTV Dommelen en RKVV Dommelen en, indien noodzakelijk, treffen van maatregelen.*

Consequenties

<i>Organisatorisch</i>	<i>Uitvoering van het onderzoek dient te worden uitbesteed aan een cultuurtechnisch adviesbureau. De onderzoeksbegeleiding vindt vanuit de bestaande formatie plaats.</i>	
<i>Realisatietermijn</i>	<i>2003</i>	
<i>Financieel</i>	<i>Kosten worden gevormd door het te verrichten onderzoek en de, op grond daarvan, eventueel te treffen maatregelen.</i>	
<i>- incidenteel</i>	<i>De kosten van het onderzoek worden geraamd op: De incidentele kosten van maatregelen zijn afhankelijk van het onderzoek.</i>	€ 5.000,- P.M.
<i>- structureel</i>	<i>De structurele kosten van maatregelen zijn afhankelijk van het onderzoek.</i>	P.M.

In het kader van onderhoud aan de sociale veiligheid van de sportparken is aangegeven dat, mede gezien de bomenrijke omgeving, meer straatverlichting gewenst is bij sportpark Den Dries. De uitvoering van deze beleidsactie geschiedt op basis van de beleidsvoornemens 1,7 en 8.

ACTIE: 3. Uitbreiden straatverlichting sportpark Den Dries.

Consequenties

Organisatorisch Aan de uitvoering kan binnen de bestaande formatie vorm worden gegeven; de realisatie dient te worden uitbesteed

Realisatietermijn 2003

Financieel

- *incidenteel* Uitgaande van 10 armaturen, inclusief montage à € 1.500

€ 15.000,-

- *structureel* Energie en onderhoud (stelpost)

€ 500,-

Realisatie nieuwe voorzieningen

In Valkenswaard is door de sportverenigingen concreet de behoefte geuit aan de volgende nieuwe buitensportvoorzieningen:

- a. golfbaan;
- b. kunstgras hockeyveld;
- c. voetbalveld.

Ad a. Golfbaan

Golf is een dusdanig ruimte-extensieve sport dat een golfbaan in een drukbevolkt land als Nederland niet tot de basis sportvoorzieningen wordt gerekend. Gezien het explosief toenemend aantal mensen dat de golfsport beoefend echter, is het wenselijk dat ook in de omgeving van Valkenswaard hiertoe de gelegenheid bestaat. Hoewel de regio rijk is aan golfaccommodaties⁵, bestaat er behoefte aan een volwaardige openbare golfaccommodatie.

Aan deze behoefte kan worden voldaan door een gebied van een nader te bepalen omvang te bestemmen voor natuur, sport en recreatie. Een dergelijke ontwikkeling past mogelijk in de gebiedsvisie Valkenswaard-Zuid waarvan een groot deel van de huidige agrarische gronden is aangewezen als natuurontwikkelingsgebied. Problematisch is dat deze visie pas op lange termijn tot ontwikkeling kan worden gebracht. Binnen een dergelijk gebied zou door de geïnteresseerde partij grond verworven kunnen worden voor de aanleg van een openbare golfaccommodatie, mits deze partij aannemelijk kan maken dat zij over voldoende draagkracht beschikt om een dergelijke accommodatie te exploiteren. Voor de hand ligt dat hiervoor geopteerd zal worden door de Valkenswaardse Golfclub of een hieruit voortkomende organisatie. De uitvoering van deze beleidsactie geschiedt op basis van de beleidsvoornemens 1, 5 en 30.

⁵ In Valkenswaard zelf bevinden zich een besloten golfvereniging en een openbare vereniging die sterk beperkt gebruik maakt van een accommodatie waarop zich meer verenigingen bevinden.

- ACTIE:** 4. *Het onderzoeken van de beschikbaarheid van een gebied voor natuur, sport en recreatie waarin ruimte gereserveerd wordt voor een golfaccommodatie*
5. *Het opstellen van criteria voor het verwerven van een openbare golfaccommodatie van circa 30 ha.*

Consequenties

Organisatorisch De uitvoering kan binnen de bestaande formatie plaatsvinden.

Realisatietermijn 2004-2005

Financieel

- *incidenteel* N.v.t.

- *structureel* N.v.t.

n.v.t.
n.v.t.

Ad b. Kunstgras hockeyveld

Hockeyvereniging HOD ervaart een groeiend tekort aan veldcapaciteit, met name als gevolg van de doorstroom van de jeugd. Aangezien de huidige twee velden (weer) eigendom van de gemeente zijn, behoren deze tot de basisvoorzieningen. Toetsing van (de ontwikkeling van) de ledenaantallen aan de NOC*NSF stichtingsnormen heeft uitgewezen dat er op dit moment sprake is van een ondercapaciteit van 0,5 kunstgrasveld (dat wordt afgerond naar 1)⁶. Indien deze ondercapaciteit structureel blijkt te zijn (minimaal vijf jaar aanhoudt) dient te worden overgegaan tot de aanleg van een derde kunstgrasveld, of eventueel twee conventionele grasvelden. De uitvoering van deze beleidsactie geschiedt op basis van de beleidsvoornemens 1, 2 en 4.

Ad c. Voetbalveld

Voetbalvereniging RKVV Dommelen resideert op sportpark 't Heike. Hier heeft men de beschikking over vijf voetbalvelden waarvan één hoofdveld. Door de vereniging is de behoefte aan een zesde veld geuit. Toetsing van (de ontwikkeling van) de ledenaantallen aan de NOC*NSF stichtingsnormen heeft echter uitgewezen dat er op grond van de norm geen sprake is van ondercapaciteit maar van overcapaciteit⁷. Op grond van de norm zou de vereniging moeten beschikken over drie wedstrijd velden één trainingsveld. Het niet uitvoeren van deze beleidsactie geschiedt op basis van de beleidsvoornemens 1, 2 en 4.

Capaciteit bestaande voorzieningen

Gezien het grote en diverse aanbod van buitensportvoorzieningen kan, in combinatie met de ontwikkelingen van de ledenaantallen sprake zijn van het ontstaan van onder- of overcapaciteit bij verenigingen. Toetsing van het aantal teams per vereniging aan de NOC*NSF stichtingsnormen leidt tot een beoordeling van de capaciteit die navolgend wordt gepresenteerd.

⁶ Zie bijlage 4.

⁷ Idem.

tak van sport	vereniging	norm	-aantal speelvelden-	feitelijk	over- / ondercapaciteit
hockey	HOD	2,5		2,0	-1
korfbal	KV Omhoog	0,5		1,0	0
tennis	LTV Dommelen	6,0		6,8	0
tennis	VLTC Falcones	8,2		8,0	-1
tennis	TV Ginneve	6,3		6,0	-1
tennis	TV T.C.V.	5,3		5,9	0

tak van sport	vereniging	norm	-aantal speelvelden-	feitelijk totaal	over- / ondercapaciteit
		wedstrijd-	trainingsveld		
voetbal	VV De Valk		2,8 en 1	6,0	+2
voetbal	VV BES		0,8 en 1	3,0	+1
voetbal	RKVV Dommelen		2,4 en 1	5,0	+1
voetbal	SV Valkenswaard		1,8 en 1	6,0	+3

Ten aanzien van tennis dient te worden opgemerkt dat er twee banen zijn die door de gemeente deels aan particulieren en (groten-)deels aan verenigingen worden verhuurd. Deze capaciteit is in de tabel bij de van toepassing zijnde verenigingen toegevoegd.

Voor de berekening van de normcapaciteit wordt verwezen naar bijlage 4. Aangezien er sprake is van zowel onder- als overcapaciteit dient de hoeveelheid voorzieningen op elkaar te worden afgestemd. Het uitvoeren van deze beleidsactie geschiedt op basis van de beleidsvoornemens 1, 2, 3, 4 en 11.

- ACTIE:** 6. *Het opheffen van de overcapaciteit van alle gemeentelijke sportvoorzieningen indien:*
- *er sprake blijkt van een structurele (>5 jaar) overcapaciteit;*
 - *er aan de betreffende voorzieningen een andere (sport-)bestemming kan worden gegeven.*
7. *Het aanvullen van de ondercapaciteit van gemeentelijke basissportvoorzieningen indien er sprake blijkt van een structurele (>5 jaar) ondercapaciteit. Het eerst benutten van eventuele overcapaciteit van andere voorzieningen alvorens over te gaan tot realisatie van nieuwe voorzieningen.*

Consequenties

<i>Organisatorisch</i>	<i>Aan de uitvoering van deze acties kan binnen de bestaande formatie vorm gegeven worden; de eventuele realisatie dient te worden uitbesteed.</i>	
<i>Realisatietermijn</i>	<i>2007, onder voorbehoud</i>	
<i>Financieel</i>	<i>Vanaf de inwerkinstelling van het beleidsvoornemen bepaalt het aantal teams of er sprake is van onder- of overcapaciteit. Mits de huidige hoeveelheid en opbouw van teams gelijk blijft dient er daarom in 2007 ten koste van een grasveld (van SV Valkenswaard) een derde kunstgrashockeyveld (t.b.v. HOD) te worden gerealiseerd.</i>	
<i>- incidenteel</i>	<i>Onder voorbehoud</i>	€ 275.000,-
<i>- structureel</i>	<i>N.v.t.</i>	n.v.t.

Mountainbikeparcours

Hoewel een mountainbikeparcours primair niet tot de basis sportvoorzieningen behoort, zal hier vanuit het accommodatiebeleid actie op ondernomen moeten worden. Naast het feit dat Valkenswaard al over diverse fietsvoorzieningen zoals een wiel- en een fietscrossparcours beschikt, is het wenselijk om tevens te beschikken over een voorziening die niet alleen voor verenigingsgebruik bestemd is, zoals een openbaar toegankelijk mountainbikeparcours. Hiermee wordt met name tegemoet gekomen aan de behoeften van ongeorganiseerde sporters en recreanten. Dit parcours bevindt zich idealiter in de periferie van Valkenswaard. Met het toestaan van mountainbiken in een daartoe aangewezen deel van een gebied voor natuur, sport en recreatie wordt in hoge mate reeds voldaan aan de behoefte. Mede gezien de lage investerings- en onderhoudskosten wordt daarom voorgestaan om deze voorziening te realiseren waarbij aangetekend wordt dat dit vooral als een sport-/recreatievoorziening voor ongeorganiseerde sporters bedoeld is. Uitvoering van deze beleidsactie vindt plaats in het kader van de, onder paragraaf 3.3.6. genoemde, beleidsvoornemens 43 en 44.

ACTIE: 8. *Het realiseren van een mountainbikeparcours in openbaar gebied.*

Consequenties

Organisatorisch *Uitvoering van deze beleidsactie kan binnen de bestaande formatie (beleid, RO en uitvoering) plaatsvinden. Feitelijk is alleen het bestemmen van een bepaald gebied voldoende en behoeven er hierbinnen nauwelijks cultuur-technische aanpassingen plaats te vinden.*

Realisatietermijn 2005

Financieel

- *incidenteel* *Voor de in eigen beheer uit te voeren cultuur-technische aanpassingen wordt een stelpost genoteerd:*

- *structureel* *N.v.t*

€ 10.000,-
<i>n.v.t</i>

B. Binnensport

Realisatie nieuwe voorzieningen

Turnzaal

Gebleken is dat er behoefte bestaat aan een accommodatie waarin een vaste opstelling van turntoestellen aanwezig is. Deze behoefte wordt veroorzaakt doordat het steeds opbouwen en afbreken van de toestellen veel tijd vergt en een hoge fysieke belasting vormt. Vanuit het sportbeleid zal hiervoor geen beleidsactie worden uitgevoerd op grond van beleidsvoornemen 12 en 18. Een accommodatie met een vaste turnopstelling geldt niet als basisvoorziening omdat hierin slechts één tak van sport beoefend kan worden. Gezien de ontwikkelingen in de huisvesting van het onderwijs echter, zal mogelijk een gymnastieklokaal worden afgestoten.

Eén van de alternatieve ontwikkelingsmogelijkheden van een af te stoten gymnastieklokaal is de overdracht aan bijvoorbeeld de gymnastiekverenigingen zodat deze hierin een vaste opstelling van turntoestellen kunnen realiseren.

Evenals bijvoorbeeld de accommodaties waarin tafeltennis en taekwon-do wordt beoefend, geldt voor deze alternatieve bestemming dat het dan niet meer tot de basisvoorzieningen behoort. De overnemende partij dient de accommodatie dan voor eigen rekening te beheren. De eventuele uitvoering van deze negende beleidsactie geschiedt op basis van beleidsvoornemen 14, 22 en 30. Bovendien bestaat de mogelijkheid dat er, om dezelfde redenen, vanuit het onderwijs geopteerd wordt voor een accommodatie met een vaste opstelling van turntoestellen. In dit geval dient, op basis van beleidsvoornemen 36, binnen de negende beleidsactie medegebruik door verenigingen mogelijk worden gemaakt.

Rolschaatshal

Gezien het eerder genomen besluit en de bekrachtiging hiervan in beleidsvoornemen 15 om de rolschaatshal te amoveren, kan aangenomen worden dat de huidige gebruikers behoefte hebben aan een vervangende voorziening. Op basis van beleidsvoornemen 12. wordt deze niet als basisvoorziening aangemerkt. Bovendien strookt gemeentelijke realisatie niet met de reeds eerder bekrachtigde beleidsopvatting⁸ dat de aanleg van gemeentelijke sporthallen, binnenbaden en gymnastieklokalen alleen voor gebruik door meerdere verenigingen en/of ten behoeve van meerdere sporten door de gemeente Valkenswaard zal plaatsvinden. Derhalve wordt voorgestaan om een alternatieve locatie te bestemmen waarop de betreffende vereniging(/-en) desgewenst zelfstandig in hun accommodatiebehoefte kan (/kunnen) voorzien. Afhankelijk van de mate waarin de verenigingen bijdragen aan de doelstellingen van het sportbeleid kan de gemeente hierbij ondersteuning verlenen. Uitvoering van deze tiende beleidsactie geschiedt op basis van de beleidsvoornemens 12, 18, 22, 24 en 30.

ACTIE: 9. *Het stimuleren van de realisatie van een vaste turnopstelling door middel van bijvoorbeeld:*

- *het mogelijk maken dat één of meer verenigingen een te herbestemmen gymnastieklokaal overnemen;*
- *het beijveren dat een eventueel toekomstige vaste turnopstelling als onderwijsvoorziening mede in gebruik wordt gegeven aan de betreffende verenigingen.*

10. *Het desgewenst bestemmen van grond waarop door één of meer verenigingen het recht verworven kan worden om een rolschaatsaccommodatie te realiseren.*

Consequenties

Organisatorisch *Uitvoering van deze beleidsactie kan binnen de bestaande formatie plaats vinden. Het initiatief moet van de vereniging komen.*

Realisatietermijn *2004, onder voorbehoud*

Financieel

- *incidenteel* *N.v.t.*

- *structureel* *N.v.t.*

<i>n.v.t.</i>

<i>n.v.t.</i>

⁸ Bron: *Nota Heroverweging Welzijnsbeleid*, Gemeente Valkenswaard 1992

Capaciteit bestaande voorzieningen

De voorgenomen realisatie van een nieuwe sporthal resulteert in aanzienlijke capaciteitsverhoging. Uitgaande van de stichtingsnorm van minimaal 1.600 uur per jaar inclusief onderwijsgebruik, dient de benutting van drie sporthallen in totaal minimaal 4.800 uren per jaar te bedragen. De Amundsenhal en De Belleman hebben nu een gezamenlijke benutting van 4.332 uur waardoor er voor een derde hal nog minimaal 468 programmeerbare uren nodig zijn.

Uit exploitatieoverwegingen is het echter wenselijk om een hogere bezetting te hebben dan de stichtingsnorm van 1.600 uur. Een structurele uitbreiding van twee naar drie sporthallen wordt daarom verantwoord geacht indien er (op termijn) uitzicht bestaat op het behalen van de huidige gemiddelde bezetting van 2.150 uur per sporthal, oftewel 6.450 uur in totaal. Om dit inzicht te verkrijgen dient te worden onderzocht wat de huidige behoefte aan sporthalcapaciteit is en hoe deze zich zal ontwikkelen.

Los daarvan is wel gebleken dat de huidige twee sporthallen de maximale capaciteitsbenutting voor verenigingssport (weekavonden) benaderen. Hierdoor bestaan er diverse verenigingen waarvoor geen geschikte binnensportruimte meer beschikbaar is. Mogelijk betreft dit vooral de zaalvoetbalverenigingen die behoefte hebben aan een nieuwe en grotere sporthal, mede vanwege de niet optimale afmetingen van De Belleman voor deze tak van sport. Het onderzoek naar de behoefte(-ontwikkeling) dient zich hier eveneens op te richten. Uitvoering van deze elfde beleidsactie vindt plaats op basis van de beleidsvoornemens 14, 16, 20 en 21.

Afhankelijk van de uitkomsten van een dergelijk onderzoek dient besloten te worden of de huidige sporthallen gehandhaafd dienen te blijven. Hoewel de Amundsenhal ouder is dan De Belleman wordt deze toch circa 10% beter benut. Dit is mogelijk terug te voeren op de grotere afmetingen van de hal die daardoor beter geschikt is voor ruimte-extensieve sporten zoals zaalhandbal en -voetbal. De onderhoudssituatie van de Amundsenhal laat echter op enige punten te wensen over. Mede gezien de overige onderhoudstechnische aspecten en de leeftijd van de hal dient met name voor deze hal de afweging te worden gemaakt of deze moet worden geamoveerd, gerenoveerd of nieuw gebouwd. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de levensduur van de sporthal met renovatie slechts beperkt wordt verlengd.

Mocht blijken dat de hal geamoveerd dient te worden dan kan dit pas plaatsvinden als de huidige gebruikers daarvan zijn ondergebracht in de nieuwe hal. Uitvoering van deze twaalfde en dertiende beleidsactie geschiedt op basis van de beleidsvoornemens 20, 21 en 23.

Capaciteitsverdeling voorzieningen

In het kader van de beleidsvoornemens 16, 19, 20 en 21 dient als veertiende actie te worden onderzocht of er sprake is van een gelijkwaardige verdeling van de beschikbare capaciteit. Voor zover dit niet het geval blijkt te zijn dient er herverdeling plaats te vinden. In reactie op de aanvragen die onder andere door zaalvoetbalverenigingen zijn ingediend, zal de uitvoering van deze beleidsactie erin resulteren dat duidelijk is op basis van welke argumenten verenigingen al dan niet aanspraak kunnen maken op gebruiksrechten.

ACTIE: 11. *Het onderzoeken van de mate waarin de capaciteit van de binnensportaccommodaties, na realisatie van de nieuwe sporthal, tegemoet komt aan de behoefte.*

Consequenties

Organisatorisch Deze beleidsactie is als "project" in te kaderen en kan in de vorm van een studieopdracht worden uitgezet bij studenten (HEAO Sport en Economie/HBO Sport en Management). De doorlooptijd wordt geraamd op 1,5 jaar. Begeleiding van de studenten dient vorm te krijgen vanuit de bestaande formatie.

Realisatietermijn Nader te bepalen; na ingebruikname van de nieuwe sporthal

Financieel

- *incidenteel* Uitvoering kan geschieden via een stageopdracht voor twee studenten met een looptijd van 18 maanden à € 250,- per student/per maand. 18 maanden * € 500,-

- *structureel*

€ 9.000,-
n.v.t.

12. *Het, gedurende het ontwikkelingstraject van de derde sporthal, verrichten van alleen de hoogstnoodzakelijke onderhoudswerkzaamheden aan de Amundsenhal.*

Consequenties

Organisatorisch Vindt binnen de huidige formatie plaats.

Realisatietermijn 2003-tot aan de besluitvorming over de toekomst van de Amundsenhal.

Financieel

- *incidenteel* N.v.t.

- *structureel* Voor zover wordt afgeweken van het vigerend meerjarenonderhoudsplan dat is gericht op handhaving, is sprake van een besparing.

n.v.t.
P.M.

13. *Het, afhankelijk van de te onderzoeken behoefteontwikkeling, amoveren, renoveren of nieuw bouwen van de Amundsenhal nadat de derde sporthal opgeleverd is.*

Consequenties

Organisatorisch Vindt binnen de huidige formatie plaats

Realisatietermijn Afhankelijk van de termijn waarop beleidsactie 11 is uitgevoerd.

Financieel

- *incidenteel* Afhankelijk van de uitvoering is sprake van kosten (bij renovatie of nieuwbouw) of opbrengsten (bij amovering).

- *structureel* Afhankelijk van de uitvoering is sprake van kosten (bij renovatie of nieuwbouw) of opbrengsten (bij amovering).

P.M.
P.M.

ACTIE: 14. *Het onderzoeken van de wijze waarop de binnensportcapaciteit onder de verenigingen is verdeeld en het, indien nodig, aanpassen daarvan.*

Consequenties

Binnen de consequenties van beleidsactie 11. zijn tevens de consequenties van beleidsactie 14. opgenomen.

3.4.2. Verenigingsbeleid

Bij het ontwerpen van een gemeentelijke bijdrageregeling voor evenementen die passen in de doelstellingen van de sportstimulering hoort het opstellen van criteria op grond waarvan de bijdrage al dan niet wordt verleend.

Mogelijke criteria zijn:

- tevoren moet een projectvoorstel worden ingediend waarin de aard en doelgroep van de activiteit is opgenomen, alsmede een kostenbegroting en een deelnemerslijst;
- de beoogde doelgroep dient overeen te komen met de doelgroepen van het gemeentelijk sportstimuleringsbeleid;
- na afloop moet een overzicht worden ingediend van de daadwerkelijke kosten en deelnemers;
- de maximale bijdrage belooft 50% van de werkelijke kosten met een maximum van € 5.000 per evenement en € 15.000 per jaar;
- de hoogte van de bijdrage is naar rato afhankelijk van het aantal deelnemers dat uit Valkenswaard afkomstig is;
- in het kader van interculturele uitwisseling kan ook aanspraak op de regeling worden gemaakt indien er sprake is van buitenlandse deelnemers. Hierbij wordt met name gedacht aan inwoners van de gemeenten waarmee een jumelage bestaat; Tienen (België) en Salvaterra de Magos (Portugal) .

Het uitvoeren van deze vijftiende beleidsactie geschiedt op basis van de beleidsvoornemens 28 en 29.

Beleidsvoornemen 30 is erop gericht om de verenigingsbinding met de doelgroepen van het sportstimuleringsbeleid te stimuleren. Naast het handhaven van de bestaande regelingen voor de jeugdsportsubsidie en de gehandicaptensport kan, in het kader van de vijftiende beleidsactie, tevens worden overwogen om een bijdrageregeling voor seniorenporters te ontwerpen.

ACTIE: 15. *Het (nader) uitwerken van de genoemde ontwerp-bijdrageregelingen voor verenigingsinspanningen die passen in de doelstellingen van het sportstimulerings-/doelgroepenbeleid, zoals:*

- *de organisatie van evenementen;*
- *het werven en binden van seniorenleden.*

Consequenties

Organisatorisch Deze actie kan binnen de bestaande formatie ten uitvoer worden gebracht.

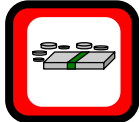
Realisatietermijn 2004-2007

Financieel

- *incidenteel* N.v.t.

- *structureel* Eén van de criteria is de totale jaarlijkse bijdrage van maximaal €15.000,-

<i>n.v.t.</i>
€ 15.000,-

3.4.3. Tarieven en subsidies

Met betrekking tot de tarieven en subsidies is alleen bij beleidsvoornemen 33 een uit te voeren beleidsactie betrokken aangezien de overige beleidsvoornemens feitelijk een voortzetting van de huidige beleidlijn betreffen.

ACTIE: 16. *Het bepalen van de seizoenstarieven voor het jaargebruik door verenigingen van de buitensportaccommodaties en het informeren van de betrokkenen.*

Consequenties

Organisatorisch Deze beleidsactie wordt verondersteld deel uit te maken van de kernactiviteiten van het sportbeleid en dient derhalve vanuit de bestaande formatie te worden vormgegeven.

Realisatietermijn 2003

Financieel

- *incidenteel* N.v.t.

- *structureel* De harmonisatie dient budgetneutraal te geschieden. Enige structurele consequentie bestaat uit een besparing op de tot dusver benodigde inzet.

<i>n.v.t.</i>
€ 10.000,-

3.4.4. Samenwerking

De beleidsvoornemens die gesteld zijn om de samenwerking te stimuleren hebben te maken met ouders en alle actoren die direct of indirect betrokken zijn bij de sportbeoefening. Hiertoe kunnen diverse middelen worden ingezet. Uitvoering van deze acties geschiedt op basis van de beleidsvoornemens 36 en 37.

ACTIE: 17. *Het inzetten van middelen zoals bijvoorbeeld promotie, informatie-voorziening en/of het organiseren van ouder-kind activiteiten op initiatief van en in samenwerking met de verenigingen.*

18. *Het inzetten van middelen zoals bijvoorbeeld het ontwikkelen van kennismakings- c.q. uitwisselingsprogramma's, het voeren van overleg, het oprichten van een overkoepelend orgaan, het uitbrengen van een nieuwsbrief, et cetera.*

Consequenties

Organisatorisch *Betreffende werkzaamheden zijn als project af te bakenen en dienen door de gemeente te worden geïnitieerd. Uitvoering kan in eigen beheer geschieden maar, gezien het sterk instrumentele karakter van de beleidsacties, ook worden uitbesteed aan bijvoorbeeld de Stichting Welzijn of Sportservice Noord-Brabant.*

Realisatietermijn 2005

Financieel

- *incidenteel* *Uitvoering geschiedt in eerste instantie op programmatische wijze. De kosten (voor inzet, evaluatie en de operationele kosten) worden in totaal geraamd op:*

€ 10.000,-

- *structureel* *Bij een succesvol verloop van het project kan besloten worden om de middelen, al dan niet in gewijzigde vorm, structureel in te zetten.*

P.M.

3.4.5. Doelgroepenbeleid

Het doelgroepenbeleid binnen de sport wordt idealiter ingepast in een integraal doelgroepenbeleid waaraan op beleidsterreinoverschrijdende wijze invulling wordt gegeven. Ongeacht de wijze waarop en de mate waarin dit in de huidige situatie reeds door de Stichting Welzijn ten uitvoer wordt gebracht, dient te worden bepaald in welke mate deze organisatie dat in de toekomst zal doen. Dit heeft betrekking op de beleidsvoornemens 39, 41 en 42.

ACTIE: 19. *Het bepalen van de mate waarin de uitvoering van het doelgroepenbeleid bij de Stichting Welzijn wordt ondergebracht en de wederzijdse voorwaarden die hieraan worden gesteld.*

Consequenties

Organisatorisch *Daar het beoogde doelgroepenbeleid aanpassing behoeft en geen uitbreiding, blijft de benodigde formatie gelijk. Afhankelijk van de besluitvorming hieromtrent zullen er echter wel formatieplaatsen verschoven kunnen worden van de gemeente naar de Stichting Welzijn of vice versa.*

Realisatietermijn 2006

Financieel *Verschuiving van de uitvoering dient budgetneutraal te geschieden.*

- *incidenteel* *Afhankelijk van de invulling van deze beleidsactie zal er sprake van "ontvlechtingkosten" kunnen zijn.*

P.M.

- *structureel* *N.v.t.*

n.v.t.

3.4.6. Wijkvoorzieningen

Het beleidsinstrument wijkvoorzieningen wordt ingezet ten behoeve van de beleidsvoornemens 43 tot en met 45. In het kader van beleidsvoornemen 43 en 44 is beleidsactie 8. opgenomen onder paragraaf 3.4.1. In dit stadium hebben de beleidsvoornemens niet direct overige beleidsacties tot gevolg.

3.4.7. Enquête en evaluatie

Voor het meten van de beleidseffecten en het bijsturen van de beleidsinstrumenten zal onderzoek worden gedaan ten behoeve van het:

- A. accommodatie- en verenigingsbeleid;
- B. subsidie en tarieven;
- C. samenwerking;
- D. doelgroepenbeleid.

In het kader hiervan dient uitvoering te worden gegeven aan de twintigste tot en met drieëntwintigste beleidsactie op basis van de beleidsvoornemens 46 en 47.

Ad A. Accommodatie- en verenigingsbeleid

Door de ontwikkeling van de ledenaantallen te observeren en analyseren wordt geanticipeerd op de verenigingsbehoefte waardoor een rechtvaardige verdeling van voorzieningen en middelen mogelijk is. Bovendien wordt op deze wijze vastgesteld of er sprake is van sportuitval of een verschuiving naar de ongeorganiseerde sport.

Daarnaast dient de ontwikkeling van de lokale bevolking en de lokale en nationale sportbehoeften periodiek in kaart te worden gebracht zodat veranderingen in de vraag tijdig kunnen worden opgevangen door de betreffende beleidsinstrumenten daartoe in te zetten.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat de bevolkingsontwikkelingen voor de komende jaren geen aanleiding geven om (grote) verschuivingen te verwachten in de behoefte, met uitzondering van de genoemde golfaccommodatie. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek zal mogelijk herverdeling van de accommodatiecapaciteit plaatsvinden alsmede bijsturing van doelgroepactiviteiten.

Ad B. Subsidies en tarieven

Subsidies en tarieven zullen met regelmaat worden herijkt. Monitoring van de sociaal-economische situatie en analyse van het subsidiegebruik zal aantonen of er belangrijke structurele wijzigingen plaatsvinden die het noodzakelijk maken dat subsidies en tarieven moeten worden aangepast.

Ad C. Samenwerking

Gezien de algemene instemming van met name de verenigen met de wijze waarop de contouren van het sportbeleid op interactieve wijze zijn geschetst wordt aanbevolen om de verenigingen te betrekken in de beleidseffectmeting. Het meest geëigende middel hiertoe is de enquête. Deze vindt al plaats doordat de verenigingen jaarlijks gevraagd wordt hun ledenaantallen, jeugdleden en teamsamenstelling door te geven. Deze enquête moet worden uitgebreid met vragen over de beoordeling van sportstimuleringsprogramma's, de verenigingsondersteuning door de gemeente en Stichting Welzijn en toekomstverwachtingen. Ook zouden soortgelijke vragen moeten worden gesteld aan de Valkenswaardse sportondernemers en de vakgroep lichamelijke opvoeding van de diverse onderwijsinstellingen.

Ad D. Doelgroepenbeleid

Ten aanzien van de activiteiten die in het kader van het doelgroepenbeleid worden georganiseerd dient het effect op korte en lange termijn te worden gemeten. Sommige beleidsinstrumenten blijken op korte termijn al (in-)effectief. Met name de programma's die beogen de sportdeelname te stimuleren van de doelgroepen kunnen en moeten per activiteit worden geëvalueerd. Het vaststellen van de ineffectiviteit van het programma 'Kies voor Hart en Sport' resulteert derhalve in het beëindigen van dit programma en het opzetten van een nieuw.

Een positief effect blijkt uit het aantal personen dat vanuit eenmalige of herhaaldelijke deelname aan deze activiteiten doorstroomt naar verenigingen. Minder eenvoudig maar net zo belangrijk om te meten is de verbetering van sociale structuren in wijken en de afname van criminaliteit en vandalisme.

ACTIE: 20. *Het minimaal jaarlijks verrichten van onderzoek naar en analyse van:*

- *bezettingsgraden en bezoekaantallen van accommodaties;*
- *ledenaantallen van de sportverenigingen;*
- *trends en ontwikkelingen op de landelijke en regionale sportmarkt.*

21. *Het binnen de vigerende beleidsperiode verrichten van onderzoek naar en analyse van de demografische en sociaal-economische ontwikkeling van de bevolking.*

22. *Het uitbreiden van de jaarlijkse verenigingsenquête naar onderwijs en commercie en het toevoegen van vragen over de ontwikkeling van de vereniging en de beoordeling van het sportbeleid.*

23. *Het stelselmatig evalueren van de doelgroepactiviteiten op behaalde resultaten en op grond hiervan besluiten tot het voortzetten danwel aanpassen daarvan.*

Consequenties

Organisatorisch Al deze beleidsacties worden verondersteld deel uit te maken van de kernactiviteiten van het sportbeleid en dienen derhalve formatief neutraal te worden vormgegeven.

Realisatietermijn 2003-2007

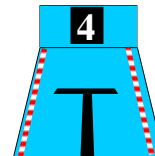
Financieel

- *incidenteel* n.v.t.

- *structureel* n.v.t.

n.v.t.
n.v.t.

Hoofdstuk IV Sport in de organisatorische context

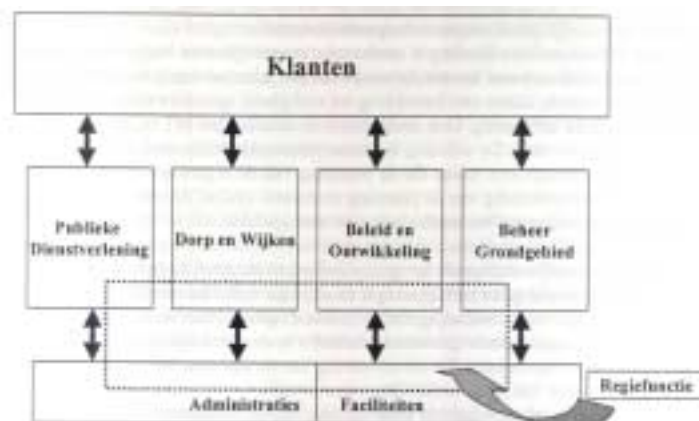
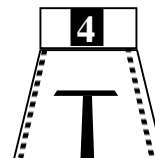
4.1. De gemeente Valkenswaard

4.1.1. Toekomstige organisatiestructuur

Eind 2001 is door het gemeentebestuur van Valkenswaard besloten om een gemeentelijke reorganisatie door te voeren. Het huidige sectorenmodel dient te worden omgezet naar een klanten-productmodel. In dit model wordt uitgegaan van productensoorten en doelgroepen of klantengroepen waarbij de gemeentelijke organisatie zich kenmerkt door:

- klantgericht werken (een dienstverlenende instelling ten aanzien van het individu);
- wijkgericht werken (een dienstverlenende instelling ten aanzien van groepen inwoners);
- gemeentelijke regietaak (een pro-actieve, regievoerende instelling).

De hiërarchie binnen de bijbehorende organisatiestructuur beperkt zich tot uitvoerings-, afdelings- en directieniveau. Beoogd wordt dat de organisatie uit zes afdelingen zal bestaan die zich onderling als volgt tot de klant verhouden:

Bron: *Het drieliuk geopend*, 18 maart 2002, Gem. Valkenswaard

Binnen deze organisatiestructuur zullen, al dan niet projectmatig opgezette, matrices worden gevormd. Aan het hoofd van deze organisatie staat de directie die wordt bijgestaan door de hoofden van elk van deze zes afdelingen. Samen vormen zij het managementteam.

4.1.2. Organisatorische inbedding gemeentelijke sportaccommodaties

Tijdens het formuleren van voorliggende sportbeleidsnota is de vraag ontstaan in hoeverre de gemeentelijke organisatorische inbedding van de integrale taken op het terrein van het beleidsveld sport ook in de komende periode nog de juiste is. Enerzijds sluit de in voorbereiding zijnde reorganisatie goed aan bij de behoefte van actoren in de sportsector: een toename en concentratie op het klantgericht werken. Anderzijds leidt het uitgangspunt dat de gemeente Valkenswaard zich meer wil gaan richten op haar regietaak tot de vraag in hoeverre de integrale taken van sport zich verhouden tot een meer regisserende rol.

4.2. Vormen van verzelfstandiging

Verzelfstandiging van gemeentelijke taken op het gebied van sport heeft zich met name in de afgelopen 20 jaar voorgedaan. Eerst onder invloed van het begrip “privatisering” en gestoeld op de gedachte en veronderstelling dat een private exploitatie van gemeentelijke accommodaties tot betere financiële prestaties zou leiden.

Al snel bleek dat het rendement van de te exploiteren accommodaties niet dusdanig verbeterde dat er sprake was een fundamenteel beter financieel resultaat. In enkele gevallen kon er – mede op grond van het toenmalige fiscale stelsel – wél een eenmalig voordeel worden behaald in de vorm van btw-voordeel bij te plegen (nieuwbouw)investeringen. Door aanpassingen in het btw-regime is dit voordeel medio jaren ‘90 komen te vervallen. Alvorens verder in te gaan op verzelfstandiging in algemene zin is het wenselijk de hiervoor gehanteerde begrippen nader te verklaren.

- Privatisering = het overdragen van gemeentelijke taken aan een commerciële marktpartij zonder verdere binding
- Commercialisering = het uitbesteden van gemeentelijke taken aan een commerciële marktpartij tegen nader overeen te komen financiële voorwaarden
- Externe verzelfstandiging = het buiten de oorspronkelijke moederorganisatie (lees gemeente) als formele private rechtspersoon zelfstandig functioneren met behoud van een formele binding met diezelfde voormalige moederorganisatie (meestal in bestuurlijke zin op basis van aandelen)
- Interne verzelfstandiging = binnen de moederorganisatie zo zelfstandig mogelijk functioneren meestal op basis van contractmanagement

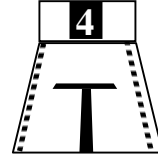
Interne verzelfstandiging is de minst vergaande vorm van verzelfstandiging. Er blijft namelijk sprake van een niet alleen sterke, maar ook integrale binding met de moederorganisatie. In het kader van interne verzelfstandiging is er vooral sprake van aangescherpte, taakstellende afspraken over:

- concreet te leveren prestaties;
- prestatie-indicatoren ten behoeve van meting;
- daartoe beschikbaar te stellen instrumentarium (financieel, formatief, facilitair).

De intern te verzelfstandigen afdeling blijft dus onderdeel uitmaken van de gemeentelijke organisatie en beschikt niet over een zelfstandige rechtspersoonlijkheid. De eindverantwoordelijkheid voor de taakuitoefening van de afdeling blijft berusten bij desbetreffende portefeuillehouder. Het eigendom van betrokken onroerende goederen blijft in handen van de gemeente en voor betrokken personeelsleden blijft – vanzelfsprekend – het ambtelijk dienstverband gehandhaafd.

De interne verzelfstandiging krijgt in de regel vorm op basis van contractmanagement dat zich kenmerkt door navolgende basisstructuur:

- er blijft sprake van gemeentelijke inbedding;
- de contouren van het contract worden gevormd door vastlegging van taken, te leveren prestaties, beschikbaar te stellen instrumentarium;
- feitelijk is er sprake van decentralisatie van taken en functies aan de contractpartner cq de afdeling die om tot succesvolle realisatie van de opdracht te kunnen komen dient te beschikken over voldoende adequate middelen én bevoegdheden;
-

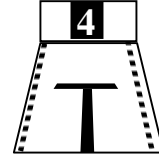

- de gemeente houdt haar verantwoordelijkheid, maar neemt enige afstand in ten opzichte van de dagelijkse bedrijfsvoering. Wel toetst zij in een regelmatige cyclus of op hoofdlijnen de beoogde resultaten behaald worden;
- de relatie tussen de gemeente en de intern verzelfstandigde afdeling blijft die van werkgever-werknemer maar wordt tevens uitgebreid met een klant/leverancier-relatie;
- het contractmanagement is gekoppeld aan een bedrijfsplan van de intern verzelfstandigde afdeling;
- geboekte resultaten worden getoetst aan de vastgelegde prestatieverwachting om in situaties van grote afwijkingen tot bijstelling daarvan te kunnen komen.

Bij **externe verzelfstandiging** dient een private rechtspersoon in het leven te worden geroepen: de gemeentelijke afdeling wordt buiten de moederorganisatie geplaatst. De gemeentelijke invloed en zeggenschap krijgt in die situatie vorm en waarborg door participatie van de gemeente in de op te richten rechtspersoon (als aandeelhouder of bestuurslid, afhankelijk van de te kiezen rechtsvorm; te weten een NV, BV of stichting). De afstemming op maatschappelijke behoeften wordt daarmee gewaarborgd. Bij voorkeur worden alle sporttaken bij de nieuwe rechtspersoon ondergebracht om zodoende versnippering in uitvoering te voorkomen.

De werkrelatie tussen de NV, BV, of Stichting en de gemeente kan gestalte krijgen op basis van een dienstverleningsovereenkomst. Deze overeenkomst heeft veelal de status van een meerjarig dienstverleningscontract waarin tevens de door de gemeente te verstrekken (prijs-) subsidie vorm krijgt. Het gaat daarbij om het vastleggen van de door de NV, BV of Stichting te leveren prestaties in zowel kwalitatieve als kwantitatieve zin en de financiële vergoeding die daartegenover staat. Overigens kan in de dienstverleningsovereenkomst ook de verhouding tussen maatschappelijke doelen en commerciële handelsvrijheid worden vastgelegd.

Het betrokken personeel zal een overstap moeten maken van een ambtelijk naar een privaatrechtelijk dienstverband. Hoewel de verschillen tussen beide vormen van arbeidsaanstelling in de loop der jaren steeds kleiner worden, bestaan ze nog wel. Tot slot dient opgemerkt te worden dat een externe verzelfstandiging ontvlechting met de moederorganisatie met zich meebrengt. Belangrijk aandachtspunt in het proces van externe verzelfstandiging is het zo concreet mogelijk in beeld brengen van de met deze ontvlechting gepaard gaande kosten.

In situaties van **commercialisering** wordt de exploitatie van één of meer gemeentelijke accommodaties door de gemeente in handen gegeven van een private marktpartij onder door de betreffende gemeente gestelde voorwaarden. Daarbij worden contractuele afspraken gemaakt over te leveren diensten en prestaties, alsmede de maximale financiële bijdrage van de gemeente aan de uitvoering van deze taak cq taken. Met commercialisering zet de betreffende gemeente de zorg voor de exploitatie weliswaar op afstand maar uit de praktijk is gebleken dat ook private exploitanten “bij de gemeente aankloppen” voor verhoogde financiële ondersteuning wanneer er sprake is van tegenvallende resultaten.

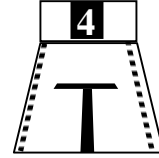
Bij **privatisering** wordt de gemeentelijke taak volledig overgedragen aan een commerciële marktpartij en is er geen enkele sprake meer van binding of invloed. Dat betekent dat de commerciële partij volledig vrij is in handelen waar het de taakuitvoering betreft. Hierdoor heeft de gemeente geen invloed meer op het type dienst, activiteit of product dat door de commerciële partij wordt geleverd, noch op de prijsstelling daarvan.

4.3. Landelijk beeld ten aanzien van de verzelfstandiging van sporttaken

Reeds op verschillende plaatsen in Nederland zijn gemeenten overgegaan tot verzelfstandiging van sporttaken. Opvallend daarbij is dat de vorm privatisering zeer sporadisch voorkomt. De daaraan ten grondslag liggende reden wordt gevormd door het grote sociaal maatschappelijke belang dat sport – zowel als doel als middel – door de lokale overheid wordt toegekend. Het op sportgebied voorkomen van een tweedeling in de maatschappij, het bevorderen van sportdeelname in het kader van gezondheid, sociale cohesie en het laagdrempelig toegankelijk houden van sportaccommodaties vormt daarvan de achtergrond.

Wél is er in een aantal gevallen sprake van externe verzelfstandiging van sporttaken. In het kader van de overwegingen die in het kader van de organisatorische inbedding van sport in Valkenswaard spelen, wordt navolgend inzicht geboden in de overwegingen van een 6-tal gemeenten die inmiddels tot externe verzelfstandiging van sporttaken zijn overgegaan (deze gegevens zijn betrokken uit een door Hopman•Andres Consultants verrichte benchmark).

De **aanleiding** om tot externe verzelfstandiging over te gaan ligt in ruim 60% van de gevallen in het feit dat betreffende gemeente besloten heeft zich te gaan ontwikkelen tot regiegemeente. Daarbij kiezen nagenoeg alle gemeenten er voor **het sportbeleid** tot hun **kerntaken** te rekenen en uitsluitend de behorende en uitvoerende taken op het gebied van sport te verzelfstandigen. In een enkel geval ligt ook een financiële taakstelling (bezuiniging) aan de externe verzelfstandiging ten grondslag, vorm te geven door verzakelijking en een geoptimaliseerd bedrijfsmatig functioneren.

Waar het de rechtsvorm betreft heeft opnieuw 60% van de onderzochte gemeente gekozen voor een NV, BV of combinatie daarvan. De resterende 40% heeft voor de externe verzelfstandiging van sporttaken een stichting in het leven geroepen.

Veel aandacht is door de onderzochte gemeenten geschonken aan de wijze waarop de regiefunctie voor sportbeleid blijvend en gewaarborgd gestalte kan krijgen, óók in extern verzelfstandigde vorm. Daarbij wordt in het merendeel van de gevallen gekozen voor een formeel juridische vormgeving, door het afsluiten van contracten.

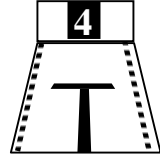
Daarnaast is het opvallend dat de gemeenten waar externe verzelfstandiging inmiddels is geïmplementeerd alle meer dan 50.000 inwoners hebben. In alle gemeenten is diepgaand onderzoek voorafgegaan aan de definitieve besluitvorming rondom de verzelfstandiging van sporttaken.

4.4. Aanbevelingen voor Valkenswaard

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat de meest actuele verzelfstandigingen vooral vanuit een bestuurlijke en kwalitatieve insteek plaatsvinden: de ontwikkeling naar regiegemeente. Toch is ook te traceren dat een aantal van deze externe verzelfstandigingen vooraf gegaan zijn door vormen van interne verzelfstandiging van sporttaken. De afnemende financiële middelen van de lokale overheid, dan wel de veelheid van beleidsterreinen waarover deze middelen geprioriteerd dienen te worden, leiden tot een noodzaak voor verzakelijking van het overheidsfunctioneren. Ook het klantgericht functioneren binnen een bedrijfsmatige context krijgt steeds meer aandacht, niet in de laatste plaats mede op basis van het recent ingevoerde duale stelsel.

Mede in relatie tot het streven van de gemeente Valkenswaard om én meer klantgericht te gaan werken én optimaal invulling te geven aan haar regietaak wordt aanbevolen de organisatorische vormgeving en inbedding van sporttaken nader te beschouwen op effectiviteit en efficiency. Gelet op hetgeen hiervoor in paragraaf 4.2. en 4.3. is gesteld ten aanzien van privatisering en commercialisering is er geen aanleiding deze twee vormen van verzelfstandiging in het onderzoek te betrekken.

Aanbevolen wordt derhalve een onderzoek te starten naar de mogelijke meerwaarde die vanuit het beleidsveld sport kan ontstaan wanneer wordt besloten tot ofwel een interne ofwel een externe verzelfstandiging.

Beleidsvoornemen

48. *Het nader beschouwen van de organisatorische vormgeving en inbedding van sporttaken op effectiviteit en efficiency en het verrichten van onderzoek naar de mogelijke meerwaarde die vanuit het beleidsveld sport kan ontstaan bij ofwel een interne ofwel een externe verzelfstandiging.*

Consequenties

Organisatorisch *Gezien het benodigde specialisme bij de afwegingen tussen interne en externe verzelfstandiging wordt ervan uitgegaan dat de gemeente Valkenswaard hiertoe extern onderzoek zal laten verrichten. Formatief heeft deze actie alleen consequenties in het kader van de begeleiding van het onderzoek en kan binnen de bestaande formatie worden opgevangen.*

Realisatietermijn 2003

Financieel

- *incidenteel* *Inschakelen van een externe partij voor het verrichten van de genoemde werkzaamheden.*
- *structureel* *n.v.t*

€ 30.000,-
n.v.t.

Hoofdstuk V Resumé

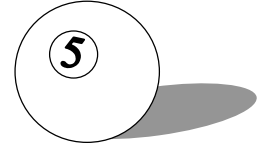

5.1. Inleiding

In dit hoofdstuk worden ter besluit alle nieuwe en uitvoeringsgerichte beleidsvoornemens en beleidsacties in resumé weergegeven, gerangschikt naar realisatietermijn. De hierbij aangegeven financiële consequenties betreffen kosten die zich additioneel voordoen. Deze dienen derhalve te worden toegevoegd aan de kosten van het vigerend sportbeleid voor zover dat (ongewijzigd) wordt voortgezet.

5.2. Beleidsvoornemens

Nieuwe beleidsvoornemens	realisatie- termijn	financiële consequenties	
		incidenteel	structureel
48. Onderzoek verzelfstandiging gemeentelijke sporttaken	2003	€ 30.000,-	n.v.t.
22. Herbestemmen van accommodaties	2003-2007	(bate) P.M.	(bate) P.M.
30. Stimuleren verbreden van verenigingsfaciliteiten	2004-2007	n.v.t.	€ 15.000,-
43. Advies sport- en recreatievoorzieningen op wijkniveau			
44. Onderzoek wenselijkheid openbare sportvoorzieningen	2004	€ 10.000,-	P.M.
45. Opstellen van een speelruimteplanning			
25. Omschrijven van de gemeentelijke verenigingsondersteuning	2005	€ 1.000,-	n.v.t.
27. Informeren over de vormen van verenigingsondersteuning			

Nieuwe beleidsvoornemens (vervolg)	realisatie- termijn	financiële consequenties incidenteel	structureel
42. Structureel maken van (delen van) de breedtesportimpuls	2007	n.v.t.	€ 77.000,-
Totaal exclusief P.M.		€ 41.000,-	€ 92.000,-

verklaring der afkortingen: n.v.t. - niet van toepassing P.M. - Pro Memorie

Opmerkingen

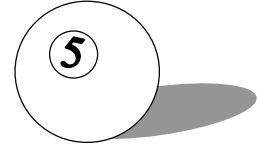
Ad 48. De genoemde kosten houden alleen verband met het te verrichten onderzoek. De kosten van een eventuele verzelfstandiging dienen in het onderzoek te worden bepaald.

Ad 22. Afhankelijk van de structurele capaciteitsbenutting van de gemeentelijke sportaccommodaties kan besloten worden om accommodaties c.q. voorzieningen een andere bestemming te geven. Ingevolge de beleidsvoornemens 22 en, indirect indien van toepassing, 11 komen de opbrengsten hiervan ten goede aan het beleidsveld sport en de daarmee beoogde doelstellingen.

Ad 43, 44 en 45. De op te stellen speelruimteplanning zal mogelijk resulteren in structureel hogere investerings- en/of onderhoudskosten.

5.3. Beleidsacties

Nieuwe beleidsacties	realisatie- termijn	financiële consequenties incidenteel	structureel
12. Beperken tot hoogstnoodzakelijke onderhoud Amundsenhal	2003-n.t.b.	n.v.t.	(bate) P.M.
16. Aanpassing tarievenstructuur	2003	n.v.t.	€ 10.000,- (bate)
2. Onderzoek naar en eventuele aanpassing van speelveldkwaliteit	2003	€ 5.000,- +P.M.	P.M.
3. Uitbreiden straatverlichting Den Dries	2003	€ 15.000,-	€ 500,-
20. Onderzoek verenigingsgebruik van accommodaties			
21. Onderzoek bevolkingsontwikkelingen			
22. Uitbreiden jaarlijkse verenigingsenquête	2003-2007	n.v.t.	n.v.t.
23. Evalueren en aanpassen doelgroepactiviteiten			
15. Regeling evenementenbijdrage	2004-2007	n.v.t.	€ 15.000,-
4. Onderzoek naar een natuur-, sport- en recreatiegebied	2004-2005	n.v.t.	n.v.t.
5. Opstellen van criteria voor een golfaccommodatie			
9. Desgewenst stimuleren van een vaste turnopstelling	2004 (ov)	n.v.t.	n.v.t.
10. Desgewenst bestemmen van grond voor een rolschaatshal			
17. Stimuleren samenwerkingsverbanden	2005	€ 10.000,-	P.M.
18. Realiseren van een mountainbikeparcours	2005	€ 10.000,-	n.v.t.
19. Besluitvorming uitbesteding aan Stichting Welzijn	2006	P.M.	n.v.t.
6. Opheffen van structurele overcapaciteit			
7. Aanvullen van structurele ondercapaciteit	2007 (ov)	€ 275.000,-	n.v.t.

Nieuwe beleidsacties (vervolg)	realisatie- termijn	financiële consequenties	
		incidenteel	structureel
11. Onderzoek onvervulde behoefte binnensportvoorzieningen	n.t.b.	€ 9.000,-	n.v.t.
14. Onderzoek en aanpassing verdeling binnensportcapaciteit			
13. Besluit toekomst Amundsenhal	n.t.b.	P.M.	P.M.
Totaal exclusief P.M.		€ 324.000,-	€ 5.500,-

verklaring der afkortingen:	n.v.t. - niet van toepassing	P.M. - Pro Memorie
	n.t.b. - nader te bepalen	(ov) - onder voorbehoud

Opmerkingen

Ad 12. Door, in afwachting van de besluitvorming over de toekomst van de Amundsenhal, het onderhoud te beperken tot het hoogstnoodzakelijke wordt mogelijk een besparing gerealiseerd op de onderhoudslasten zoals die zich volgens het beheersplan zullen voordoen.

Ad 16. De aanpassing van de tarievenstructuur voor verenigingsgebruik van de buitensportaccommodaties zal in geringe mate leiden tot een structurele besparing op personeelsinzet.

Ad 2. Het onderzoek naar de speelveldkwaliteit zal uitwijzen of en zo ja, welke maatregelen benodigd zijn en wat hiervan de (incidentele) kosten bedragen.

Ad 17 en 18. De beleidsacties die worden uitgevoerd om de samenwerkingverbanden tussen alle sportactoren uit te breiden c.q. te versterken dienen een programmatische invulling te krijgen. De incidentele kosten hiervan zijn geraamd op circa € 10.000,-. Na evaluatie zal worden besloten of de beleidsacties een structureel vervolg krijgen en wat hiervan de kosten bedragen.

Ad 19. Indien wordt besloten om de uitvoering van het doelgroepen(-sport-)beleid uit te besteden aan de Stichting Welzijn dan resulteert dit mogelijk in een verschuiving van formatieplaatsen. Dit zal tot gevolg hebben dat er voor de gemeente sprake is van incidentele ontvlechtingskosten. Of hiervan sprake is en wat de kosten zullen bedragen is afhankelijk van de besluitvorming omtrent de uitbesteding.

Ad 13. Het besluit over de toekomst van de Amundsenhal is afhankelijk van het onderzoek dat dient plaats te vinden naar de (onvervulde) behoefte aan binnensportvoorzieningen die er zal zijn nadat de nieuwe sporthal in gebruik is genomen. Indien wordt gekozen voor amovering zal er sprake zijn van een incidentele bate. Indien wordt gekozen voor renovatie of nieuwbouw zal er sprake zijn van incidentele (investering) en structurele (exploitatie) lastenstijging.

Hopman•Andres Consultants B.V.,
Gouda, 8 oktober 2002